

*Treballs de Recerca
Grup BioremUAB*

Biodegradació de contaminants industrials i valorització de residus

Dra. Teresa Vicent Huguet (teresa.vicent@uab.cat)

*Departament d'Enginyeria Química, Biològica i Ambiental
Universitat Autònoma de Barcelona*

*Càtedra FACSA
Universitat Jaume I
Castelló de la Plana, abril 2017*

Línies de recerca:

- Tractament de depuració d'efluents
  - Fongs: biodegradació de microcontaminants
    - Colorants
    - Contaminants emergents
  - Microalgues
- Bioremediació aeròbia en sòls i llots
  - Fongs
    - Degradació de HAPs
    - Degradació de contaminants emergents
- Valorització de residus: metanització
- Bioremediació anaeròbia d'organoclorats en aqüífers
  - Bacteris dehalorespiradors

Tratamiento biológico de aguas residuales industriales

- Antecedentes: Digestión Anaerobia de aguas residuales biodegradables
- Finals años 80: tratamiento biológico de efluentes industriales “tóxicos” ?

HONGOS?

➤ Que hongos ?
➤ Que sabíamos de ellos en 1990?   Muy poco!

Se estima que existen mas de 1,5 millones de especies de hongos y se han descrito menos de 100000.

Los hongos se han definido como eucariotas, heterótrofos, que típicamente desarrollan un cuerpo ramificado (hifas) con propiedades absorтивas, ... tubular que está adaptado para entornos heterogéneos.

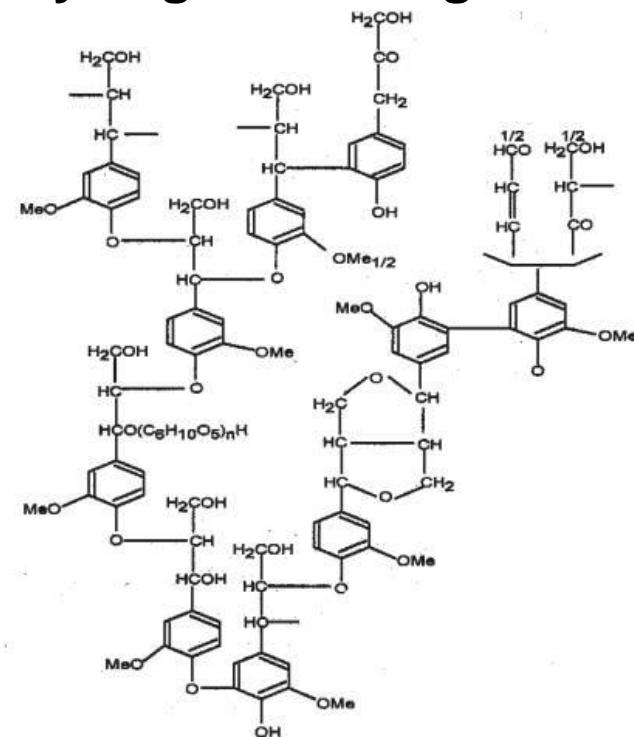
➤ Los hongos white-rot: crecen sobre la madera y degradan la lignina

Phanerochaete chrysosporium

Trametes versicolor

Irpex lacteus

➤ Sistema enzimático no específico:

Extracelular   {

- Lacasa
- Peroxidasas: LiP, MnP, VP

Intracelular → ▪ Citocromo P450

Biodegradar contaminantes
xenobióticos y recalcitrantes

Process for the decolorization of pulp mill bleach plant effluent

Patent number: 4420369

Filed: February 25, 1982

Issued: December 13, 1983

Assignee: The United States of America as represented by the Secretary of Agriculture

Inventors: David C. Eaton, [Thomas K. Kirk](#), Hou-min Chang

Process of degrading chloro-organics by white-rot fungi

US 4554075 A

Número de sol·licitud	US 06/614,980
Data de publicació	19 Nov. 1985
Data de presentació	29 Maig 1984
Data de prioritat	29 Maig 1984
Estat de la taxa	Pagades
Inventors	Hou-Min Chang , Thomas W. Joyce , Thomas K. Kirk , Van-Ba Huynh
Cessionari original	North Carolina State University

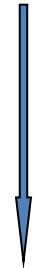

Efluentes líquidos: lejías negras de papelera y alpechin

Lejías negras : *Phanerochaete chrysosporium* y *Trametes versicolor*

Antecedentes: Kirk, trabajos publicados y patentes

Efluentes: lejías negras de
papelera (en esteril)

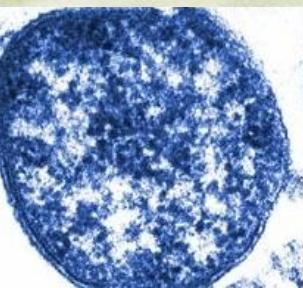
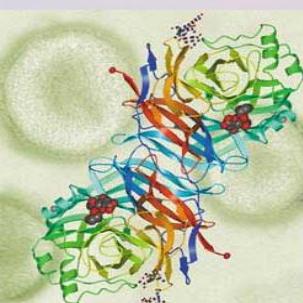
decoloración
detoxificación
contenido en fenoles

→ Seguimiento enzimático

OBJETIVO

Producción de biomasa fúngica: morfología en función de la aplicación-reactor

REACTORES

Tanque agitado: micelio,
crecimiento disperso

Problemas operacionales

Fotografia 2.6.1: Reactor LiFX amb el fong immobilitzat tractant medi amb lleixius negres.

Lecho fijo:
Hongo inmovilizado

Problemas operacionales

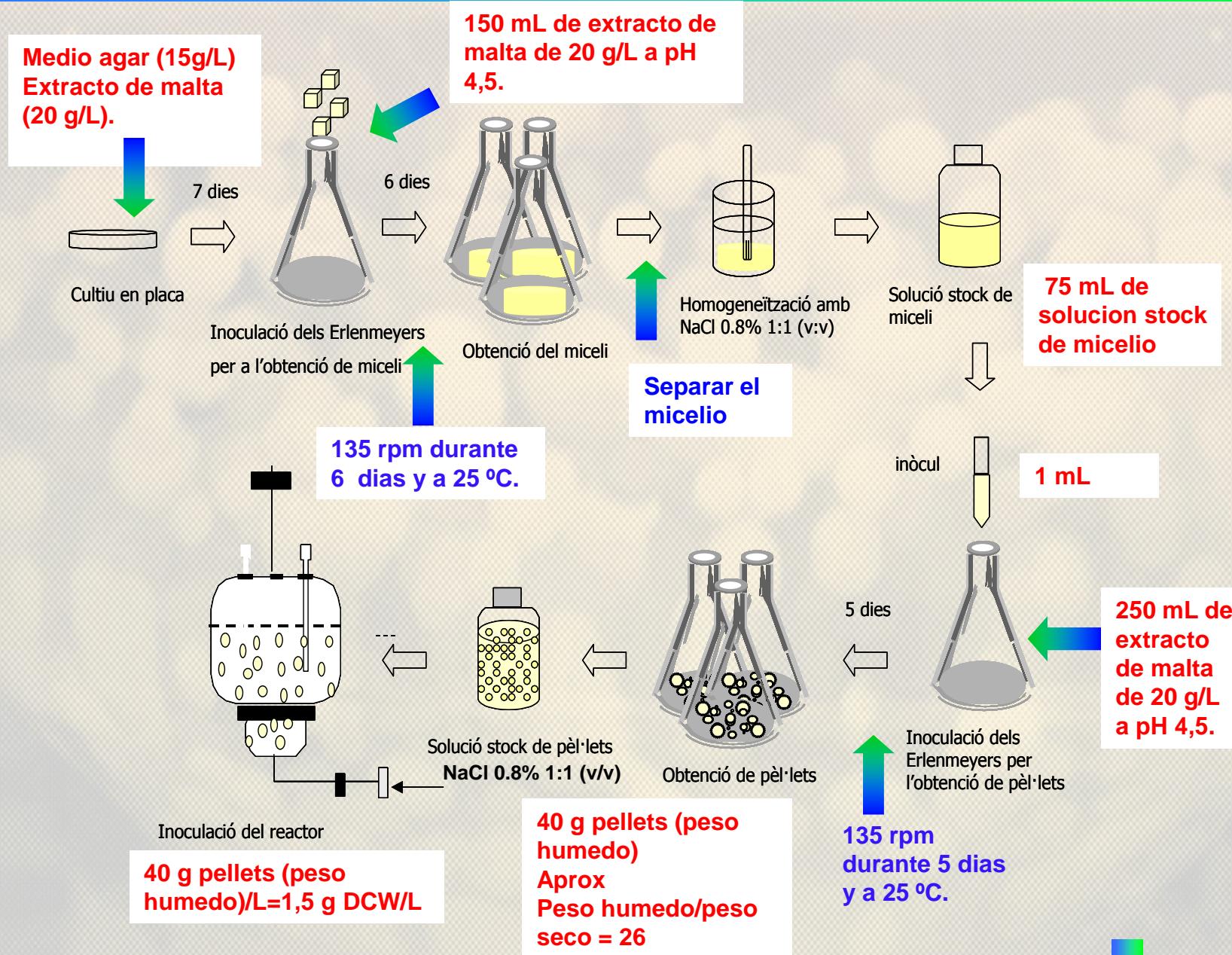

Lecho fluidizado:
Pellets

Todos los hongos
forman pellets?

PRODUCCIÓN DE PELETS (escala Erlenmeier)

Morfología-crecimiento mas adecuado?

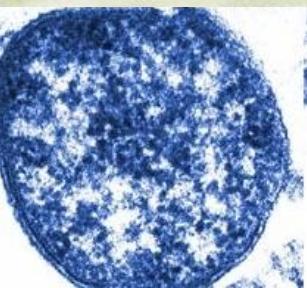
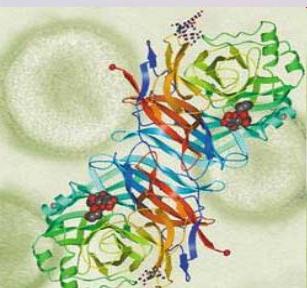
A partir de los resultados anteriores seleccionamos:
el hongo *Trametes versicolor* para el tratamiento de efluentes

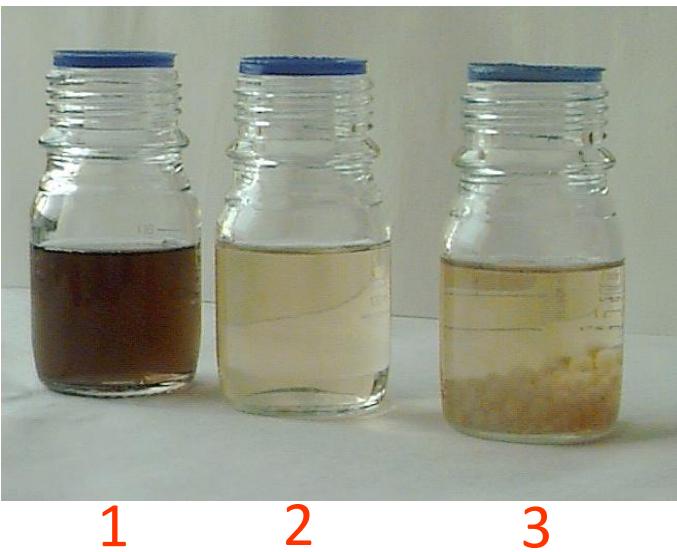
- por su facilidad en formar pellets
- la agitación, en cultivos sumergidos, no afecta a la producción enzimática

Reactor con
pellets de *T*
versicolor
fluidizados
por pulsos
de aire

Productor de enzimas
extracelulares: **MnP y Lacasa**

1   2   3

Eliminación de color (80%) de lejas negras de papelera con *Trametes versicolor*

- 1: Efluente inicial
- 2: Efluente final
- 3: Efluente + Pellets final

➤ Objetivo: demostrar la relación entre tratamiento (condiciones estériles) y producción enzimática

6Environmental Technology, Vol. 14, pp 681-687
© Publications Division Selper Ltd., 1993

DETOXIFICATION PRETREATMENT OF BLACK LIQUOR DERIVED FROM NON-WOOD FEEDSTOCK WITH WHITE-ROT FUNGI

FONT SEGURA, GABARRELL DURANY, RAMOS LOZANO AND VICENT HUGUET

660

Biotechnol. Prog. 2002, 18, 660–662

Olive Oil Mill Waste Waters Decoloration and Detoxification in a Bioreactor by the White Rot Fungus *Phanerochaete flavidio-alba*

P. Blánquez,^{*,†} G. Caminal[‡], M. Sarra[†], M. T. Vicent[†], and X. Gabarrell[†]

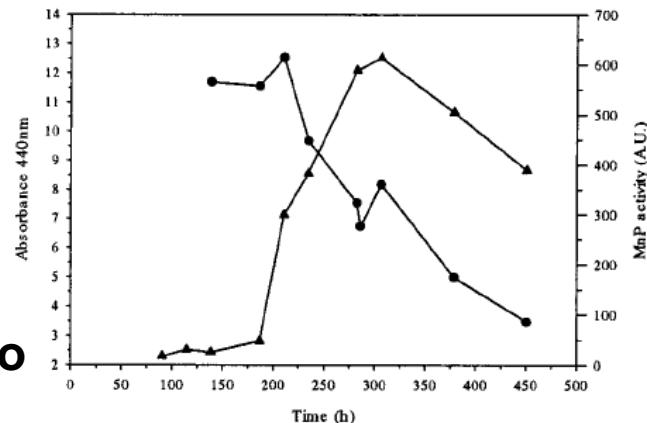

Figure 1. Evolution of color concentration (●) and MnP activity (▲).

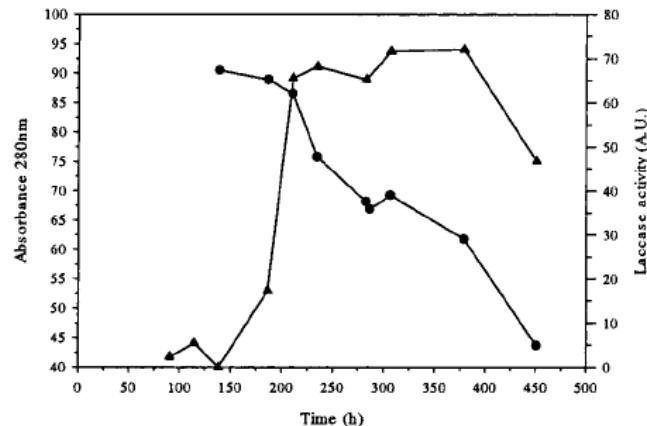
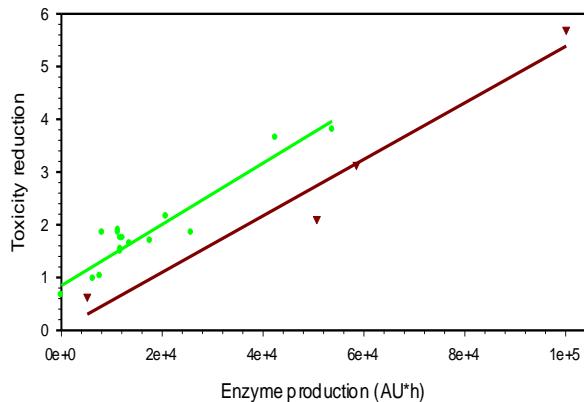

Figure 2. Evolution of aromatic compounds concentration (●) and Laccase activity (▲).

Detoxificación de lejías negras por *Phanerochaete chrysosporium* inmovilizado y pellets de *Trametes versicolor*

Correlación entre
enzima extracelular y
destoxicación

$$\text{Detoxification} = A_{\text{MnP}} * 6E-05 + 0.8475$$

$$\text{Detoxification} = A_{\text{laccase}} * 5.35E-5 + 0.0278$$

A_{enzyme} denotes the amount of enzyme produced (AU*h) at the time when detoxification was calculated.

Ph chrysosporium:

Relación C/N para producción de MnP

T versicolor:

Relación C/N para producción de Lacasa

Pero NO correlación entre eliminación de color y
producción enzimática

➤ Enzimas extracelulares

- **En que tipo de reacciones intervienen?**

Oxidación, hidroxilación, etc

- **Como atacan a las moléculas?**

Polimerización, despolimerización, rotura de enlaces, rotura de anillos aromáticos, etc...

➤ Objetivo: Estudio de la degradación de moléculas y enzimas que intervienen

- **Estudios de degradación de colorantes textiles**

- **Estudios de degradación de disolventes clorados**

- **Estudios de degradación de HAP**

- **Estudios de degradación de contaminantes emergentes**

Las aguas procedentes de la industria textil se caracterizan:

- Variedad de colorantes utilizados
- Los colorantes son estructuras complejas poco biodegradables y muy estables

Hoy en día, aún no se ha desarrollado un tratamiento biológico universal de depuración de aguas residuales textiles.

En las EDAR los colorantes se adsorben sobre la biomasa causando problemas.

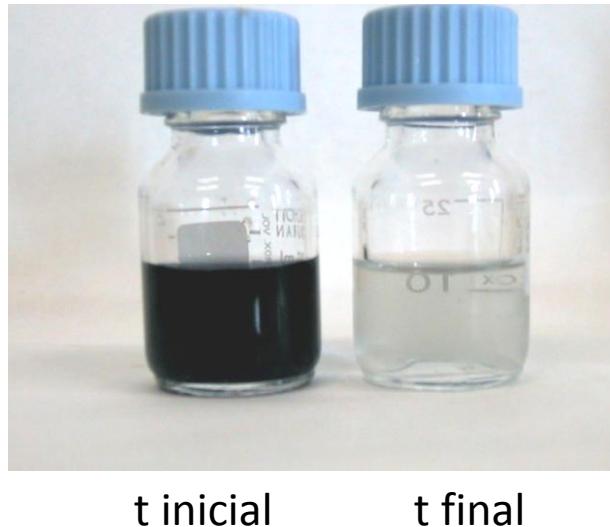
El estudio de nuevos tratamientos biológicos para estos efluentes es una opción interesante.

Pelets de *T versicolor* + colorante Gris Lanaset G

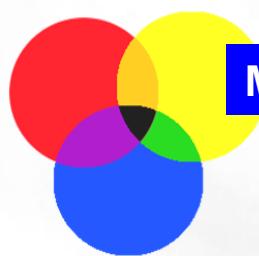
Tratamiento en discontinuo

En los experimentos realizados se han conseguido rendimientos de eliminación del color de hasta el 90%:

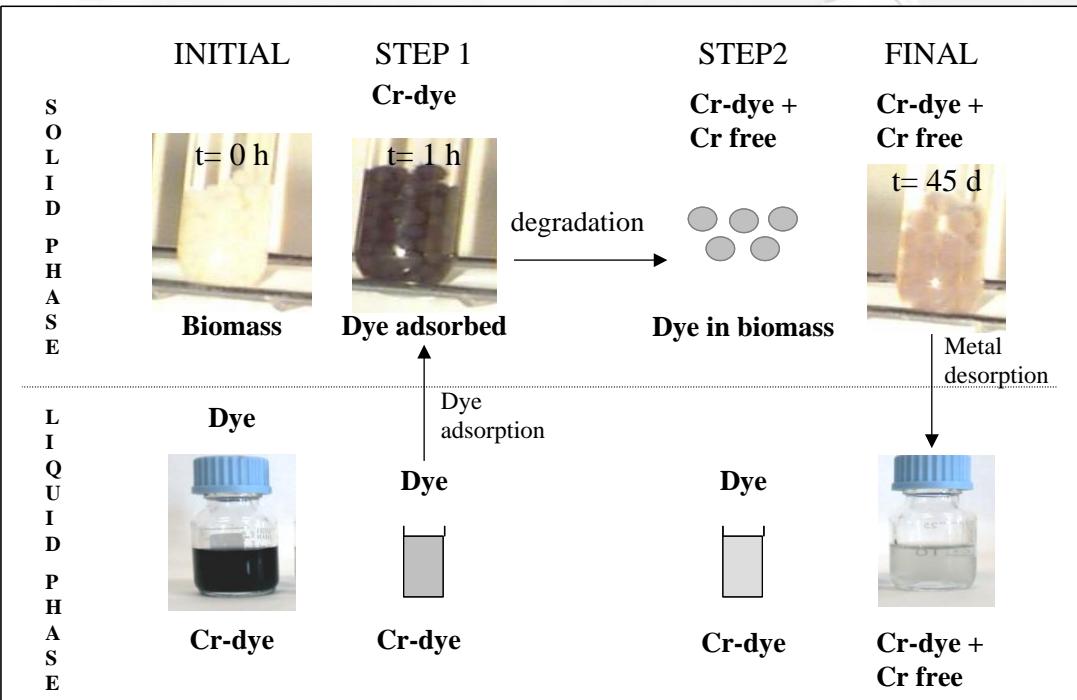

¿Cual es el mecanismo de eliminación del colorante?:

- bioadsorción
- biotransformación

MECANISMO DE DEGRADACIÓN DEL COLOR

Se ha determinado la capacidad del hongo ligninolítico para degradar el colorante Gris Lanaset G (Mezcla de colorantes metálicos de estructura y composición no disponible)

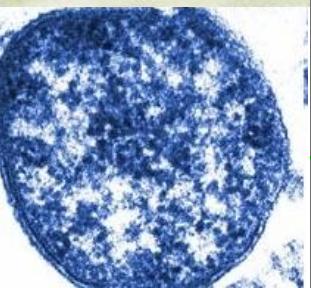
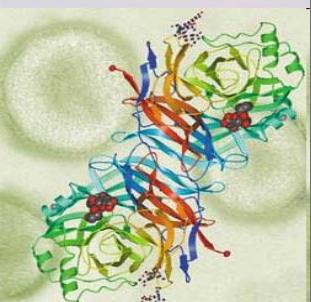
Water Research 38 (2004) 2166–2172

**WATER
RESEARCH**

www.elsevier.com/locate/watres

Mechanism of textile metal dye biotransformation
by *Trametes versicolor*

P. Blánquez^a, N. Casas^a, X. Font^c, X. Gabarrell^a, M. Sarrà^a,
G. Caminal^b, T. Vicent^{a,*}

➤ Mecanismo de degradación de colorantes por los hongos ligninolíticos:

- ✓ 1ra etapa: adsorción en la biomasa del hongo
- ✓ 2^a etapa: degradación intracelular

En este caso gracias al metal podemos demostrar que la degradación tiene lugar en el interior del hongo , o al menos parte de ella.

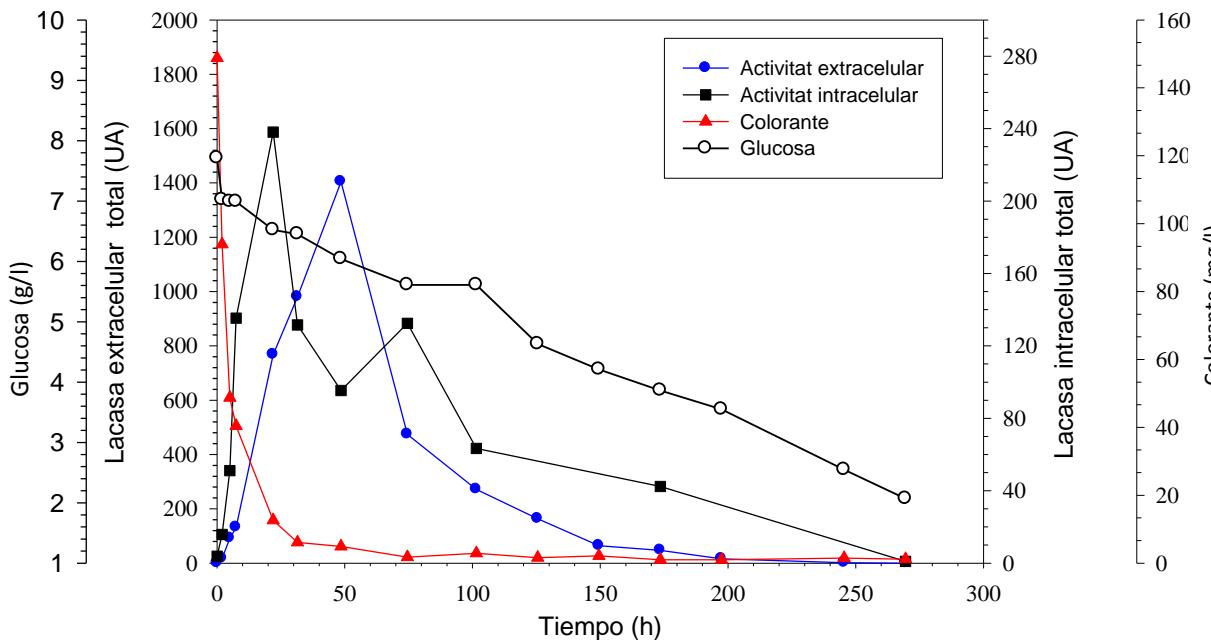
Cual es el papel del enzima extracelular?

es la enzima extracelular que estamos midiendo (lacasa) la responsable de la degradación?

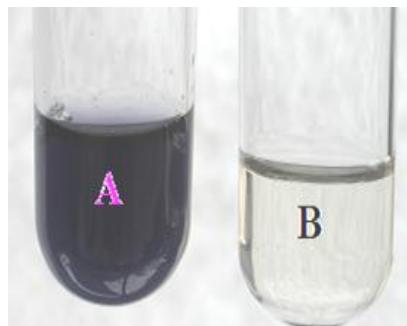
DEGRADACIÓN DE COLORANTES TEXTILES

DEGRADACIÓN DEL COLORANTE GRIS LANASET G CON *TRAMETES VERSICOLOR*

Medida de la enzima lacasa intracelular y extracelular

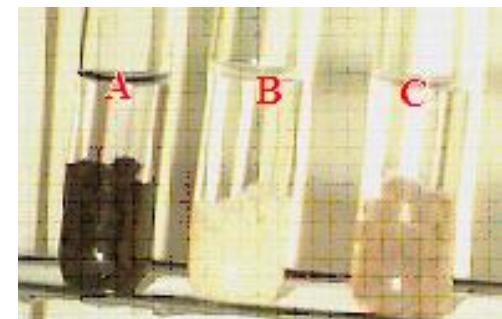

Medio inicial (A) y final (B) del tratamiento

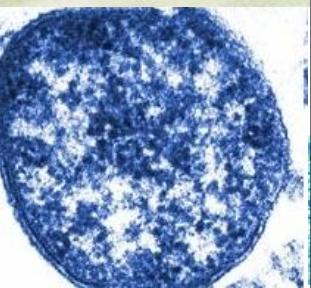
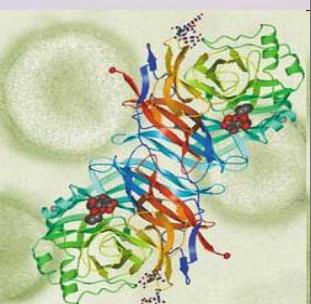

- Antes de las 24h detección de lacasa intracelular
- 98% de eliminación de color a las 75 h
- (57% debido a la adsorción Killed control)

Pélets antes (B) y después del tratamiento (C) y pélets teñidos con colorante a t=1h (A)

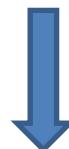
TRATAMIENTO COLORANTE GRIS LANASET G

➤ Si la enzima lacasa es la responsable de la degradacion...

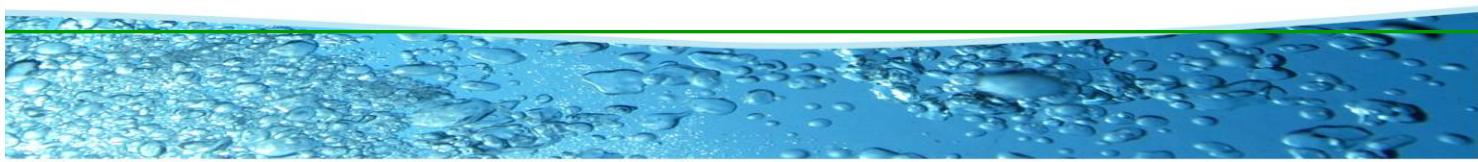
➤ Porque utilizar microorganismos y no enzimas ?

- ✓ Es mas facil trabajar con enzimas que con microorganismos
- ✓ Se puede utilizar la dosis de enzima necesaria

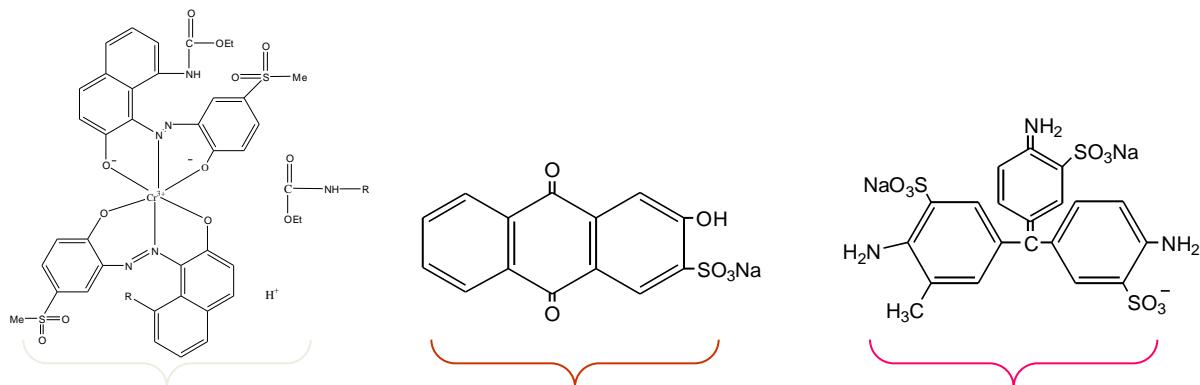
Pero...

- ✓ Un unico enzima puede degradar todos los colorantes en un efluente?
- ✓ Los enzimas hasta donde llegan? Degradan/transforman/mineralizan
- ✓ Un unico enzima puede hacer lo mismo que un microorganismo que es multienzimático?

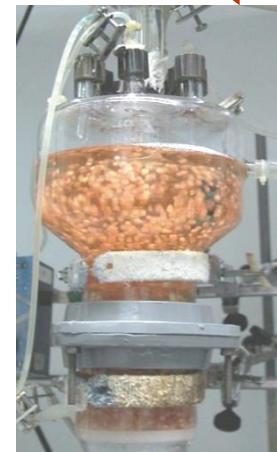

DEGRADACIÓN DE COLORANTES TEXTILES

RESULTADOS DE DEGRADACIÓN DE LOS COLORANTES ÁCIDOS

Colorante	Lanasyn Grey (Azo complejo metálico)	Alizarin Red S (Antraquinónico)	Acid Fuchsin (Triarilmetano)
% Decoloración	79,6	93,8	99,98
Reducción Toxicidad	1,2	12	19

APLICACIÓN DEL PROCESO DE DECOLORACIÓN A DIFERENTES COLORANTES

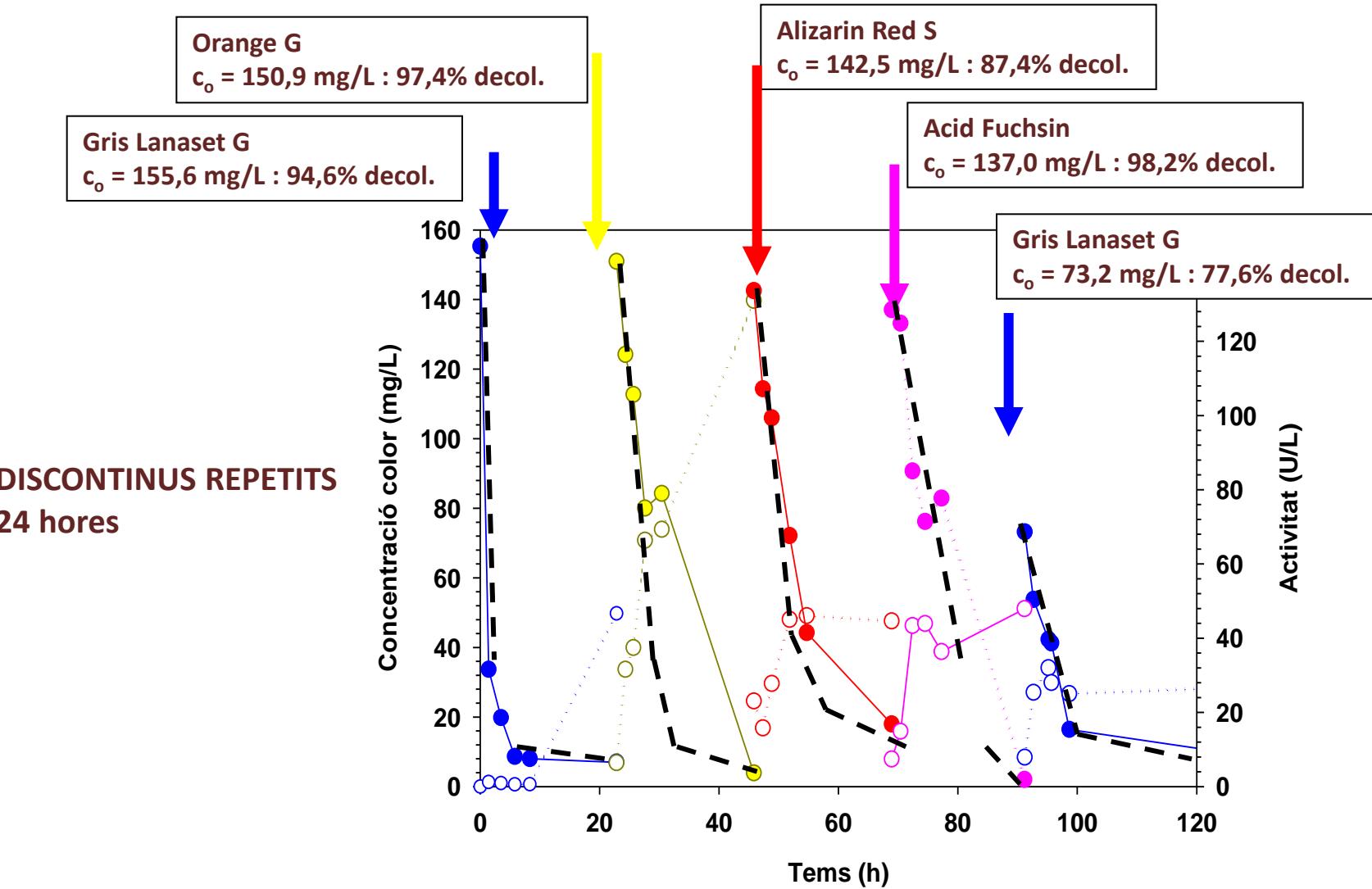
DEGRADACIÓ DE COLORANTS: comparació fong vs enzim lacasa

COLORANT		<i>Trametes versicolor</i>	ENZIM 1210 U/L
Nom comú	Classificació química	% Decoloració 24 i 100 h	% Decoloració 24h
Acid Fuchsin	Trifenilmetà	98-99	28
Acid Green 16	Trifenilmetà	90-99	60 > 24h
Alizarin Red S	Antraquinònic	92-94	84
Amino Black 10	Diazo	96-99	93
Azocarmine B	Quinoneimine	90-99	84
Basic Fuchsin	Trifenilmetà	12-40	18
Brilliant Green 1	Trifenilmetà	55-93	90
Brilliant Green 20	Trifenilmetà	76-78	90
Burdeos Lanset B	(mescla)	83-88	67
Gris Lanaset G	(mescla)	92-98	35
Pardo Lanaset B	(mescla)	64-81	60
Lanasyn Grey G	Metàl·lic azoic	72-87	49
Methylene Blue	Tiazina	14-28	37
Naphtol Yellow S	Nitro	8-50-92 (240h)	0
Orange G	Azo	97-99	87

Desactivació enzimàtica

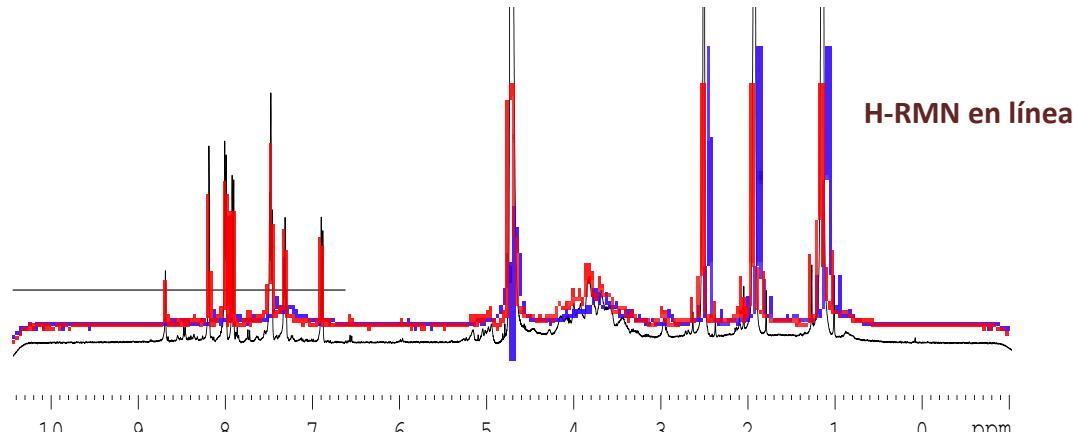
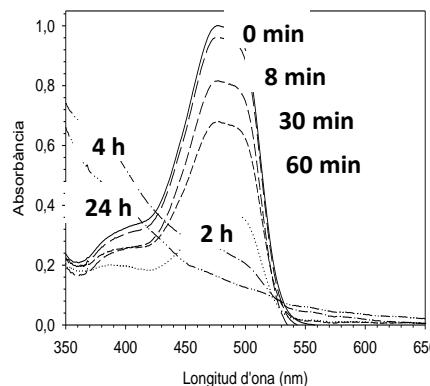
Biodegradació d'altres famílies de colorants

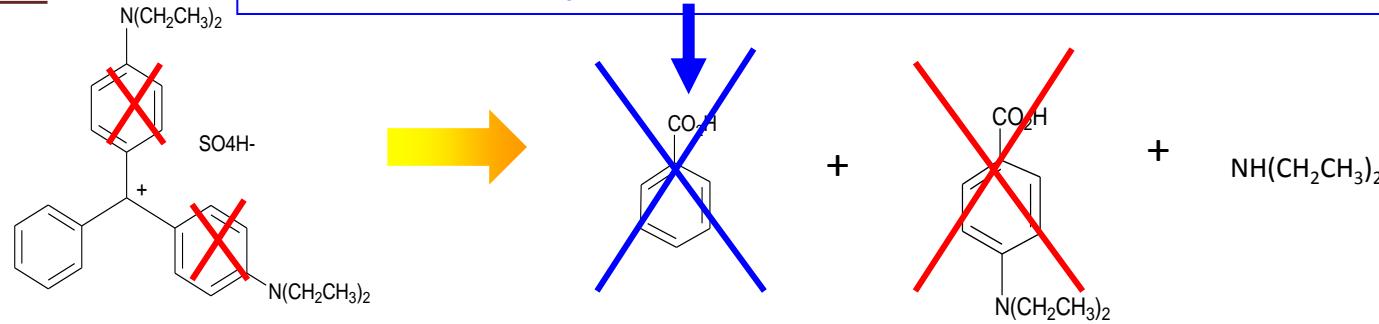
Productes de degradació del metabolisme del fong per diferents famílies de colorants

Orange G

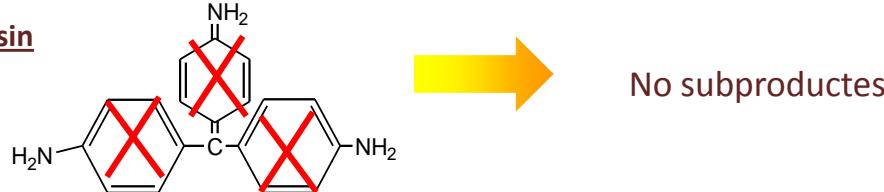

Brilliant Green 1

EL FONG ÉS CAPAÇ DE DEGRADAR ÀCID BENZOIC en 24 hores

Acid Fuchsin

Trametes versicolor

Enzimas extracelulares

Enzimas intracelulares

Enzimas modificadoras de lignina

Lignina peroxidasa

MnP

Peroxidasa versátil

1. Peroxidasas

2. Lacasas

Desmetilación

Ruptura C-C

Oxidación alcoholes

Hidroxilación

Di/polimerización fenoles

Citocromo P450

Hidroxilación

Oxigenación

Reducción

Desalquilación

Epoxidación

Fungal metabolism of polycyclic aromatic hydrocarbons: past, present and future applications in bioremediation

CE Cerniglia

Division of Microbiology, National Center for Toxicological Research, US Food & Drug Administration, Jefferson, Arkansas 72079, USA

326

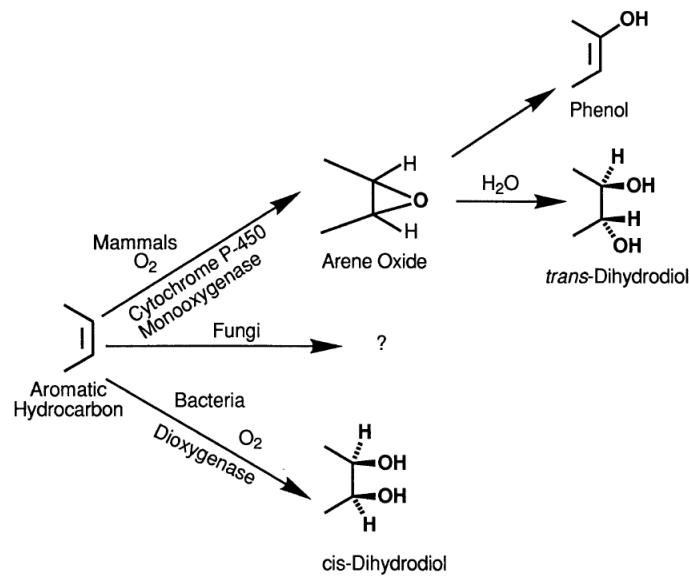

Figure 3 Different pathways used by bacteria and mammals in the metabolism of polycyclic aromatic hydrocarbons.

El mecanismo de degradación de algunos contaminantes no esta ligado a la producción de los enzimas extracelulares sino al sistema intracelular Cytocromo P450 monooxigenasa

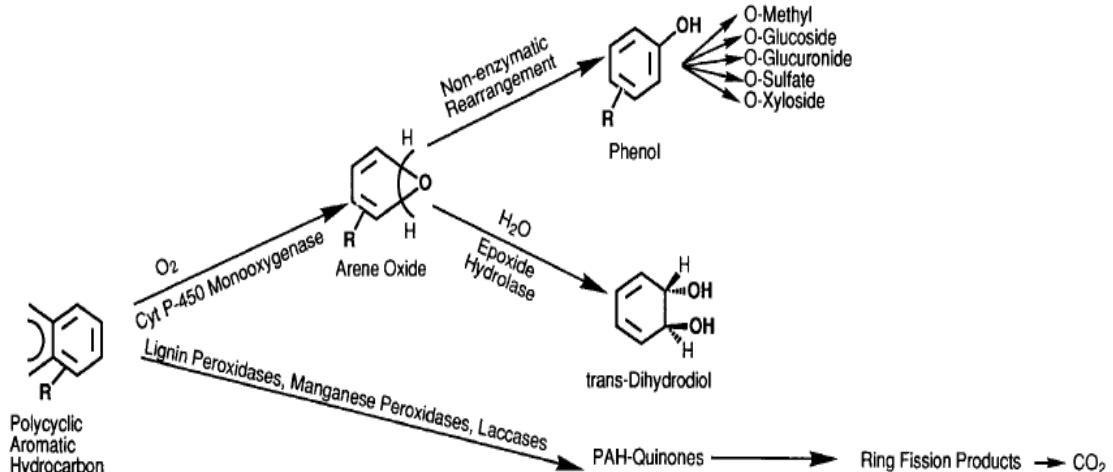
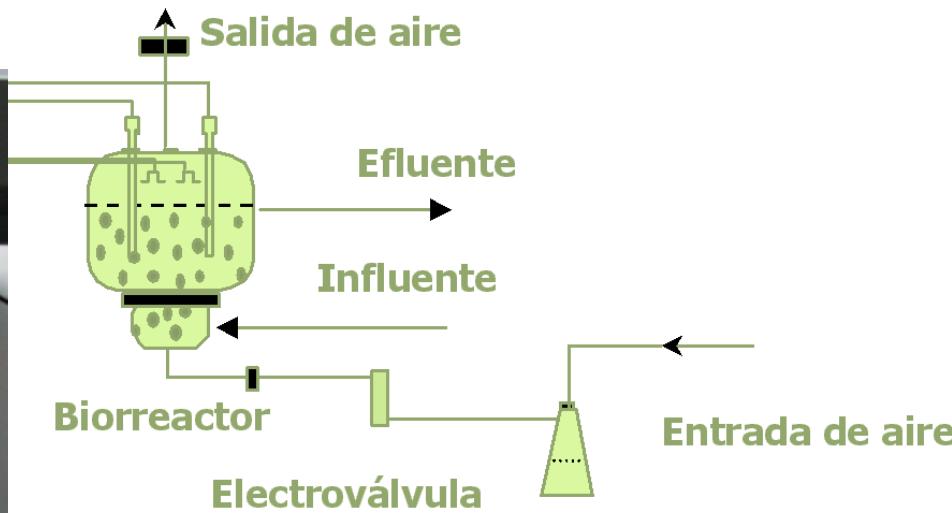
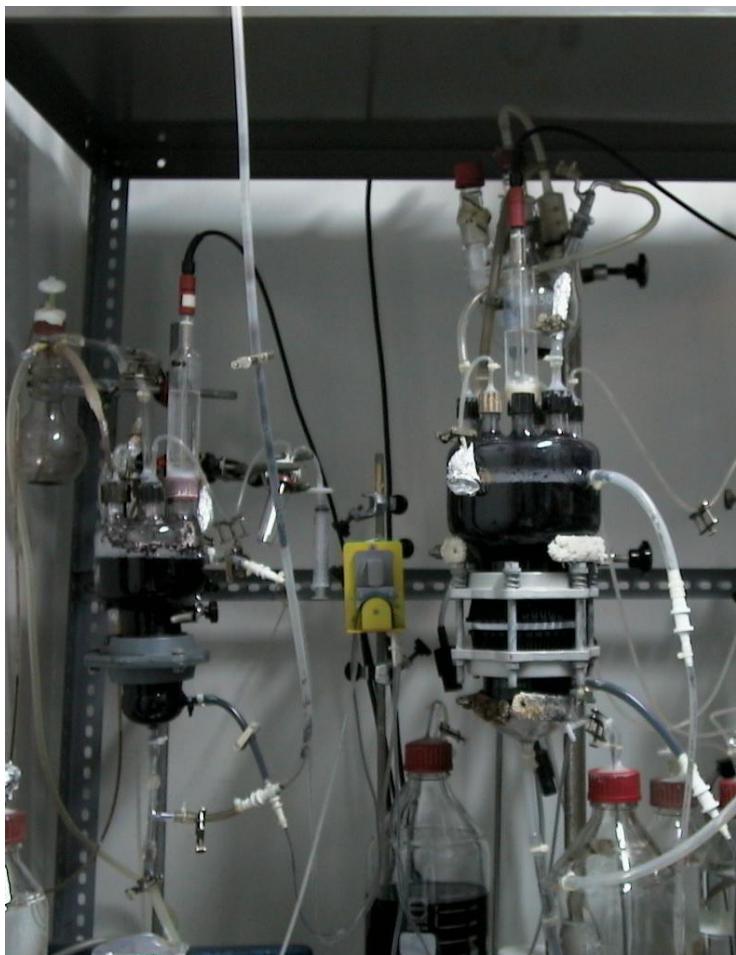

Figure 4 Pathways for the fungal metabolism of polycyclic aromatic hydrocarbons.

Identificación gen cyt
P450 en *P chrysosporium*
1997 y en *T versicolor*
2002

Objetivo: desarrollo de proceso Reactor fluidizado por pulsos de aire

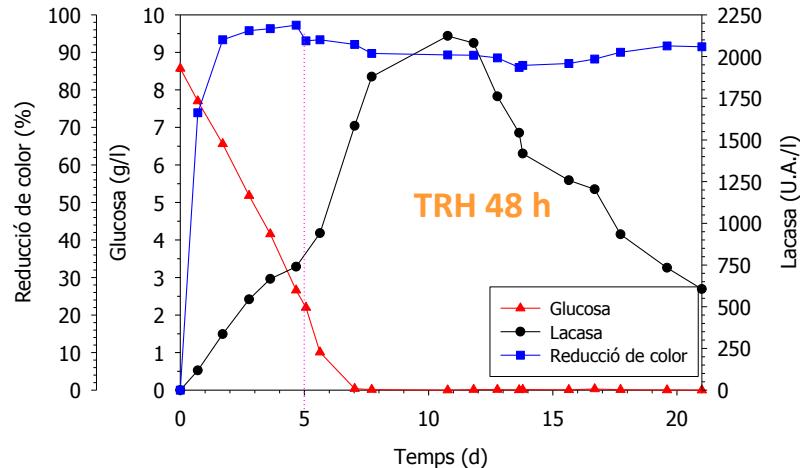

nasa

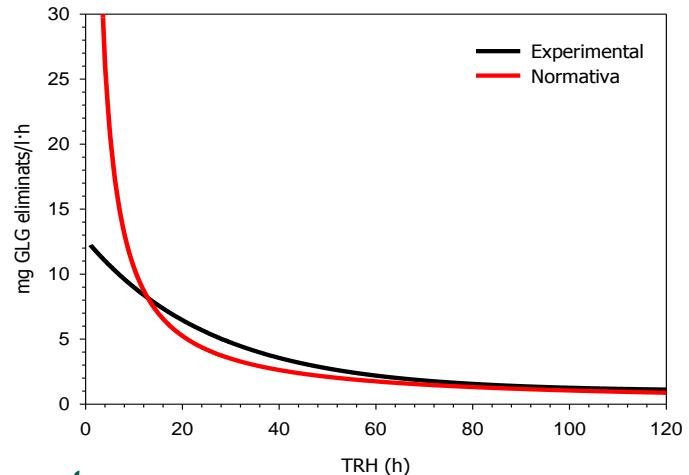
- Fong en forma de pèl·lets
- Biomassa fluïditzada per polsos d'aire
- T^a òptima fong 25ºC
- pH òptim fong 4.5
- Nutrients (C,N) y micronutrients
- Avaluació activitat fúngica: enzim lacasa
- Condicions esterils

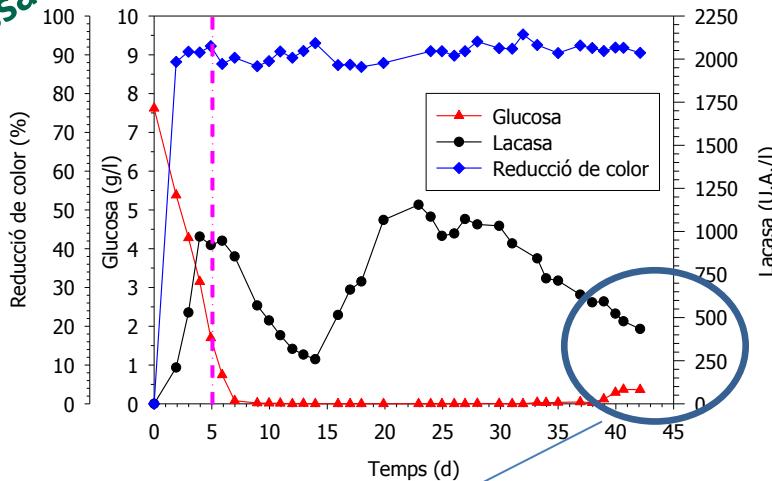
Condicions d'operació

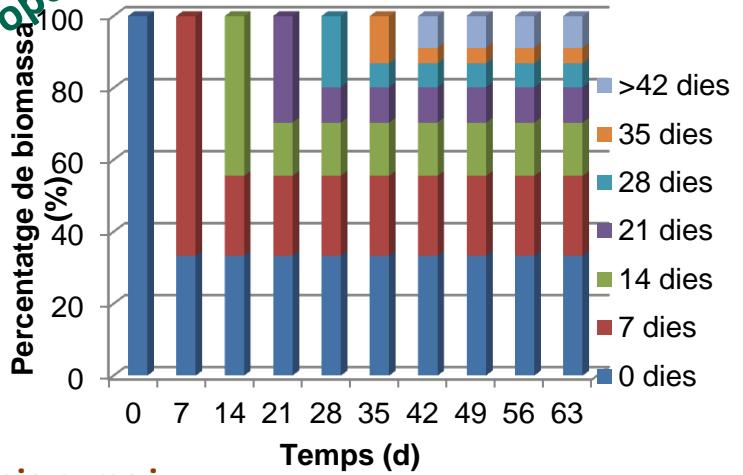
Efecte del TRH

Temps màxim biomassa activa

TRC operació

Pèrdua morfologia dels pèl·lets llisis cel·lular

Estratègia purga i renovació 1/3 de la biomassa cada 7 dies

TRC: 21 dies

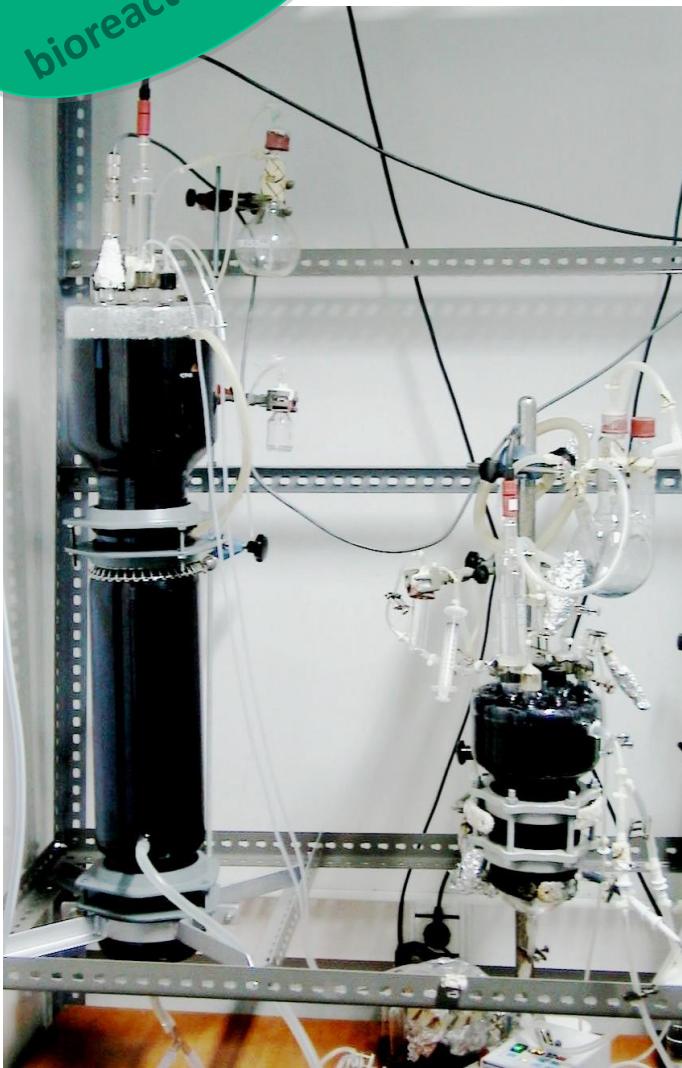
✓ decoloracions > 90 %

✓ distribució d'edats constant

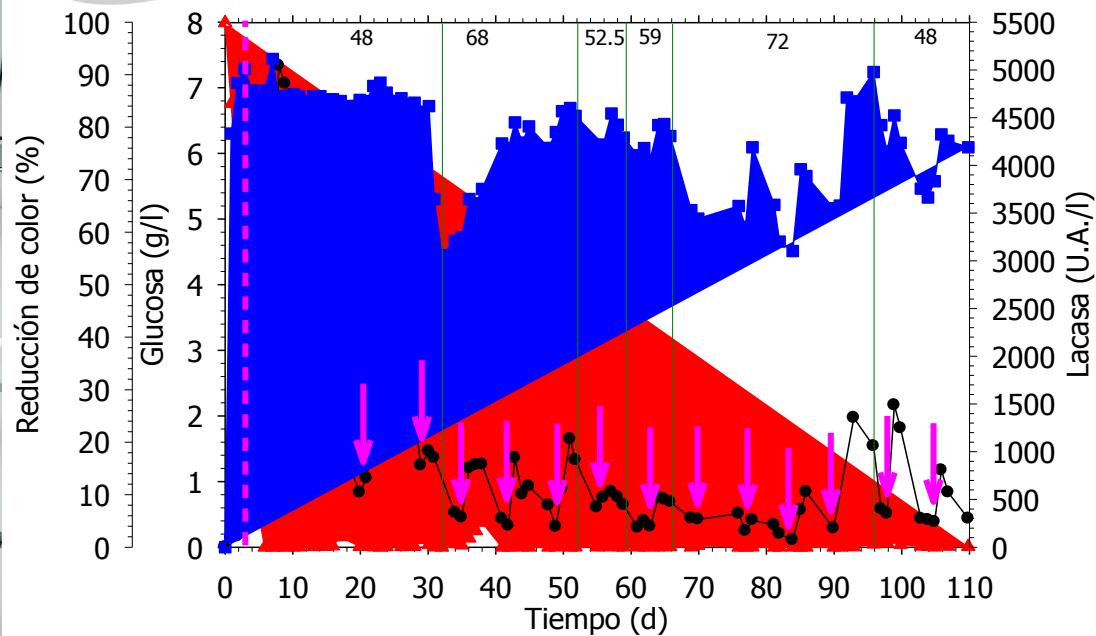
✓ 82% biomassa amb <28 dies

Disseny d'un
bioreactor pilot

Adaptació a
condicions industrials

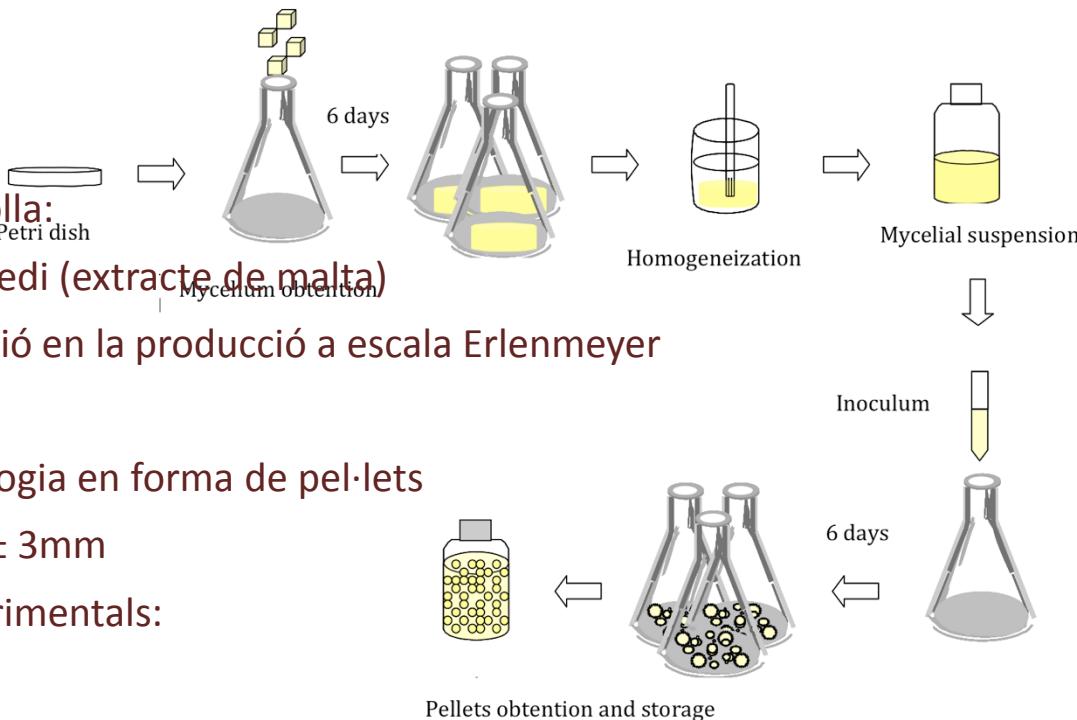

- Renovar la biomassa
- Ni macro ni micronutrients
- Glucosa qualitat industrial
- Colorant no estèril

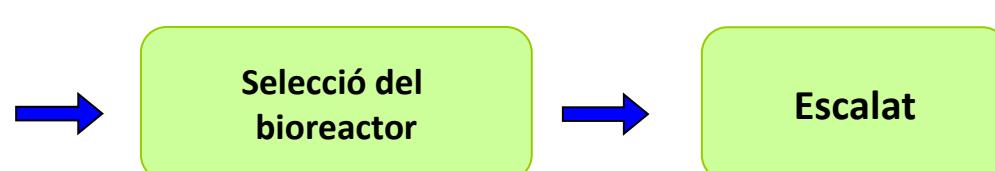
Escalat de la producció de biomassa

- Producció de pèl·lets clàssica

- Coll d'ampolla:** Petri dish
  - Cost medi (extracte de malta)
  - Mycelium obtention

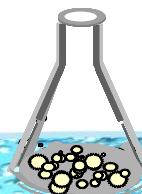
- Objectius:
  - Morfologia en forma de pel·lets
  - Mida: $\pm 3\text{mm}$
- Pasos experimentals:

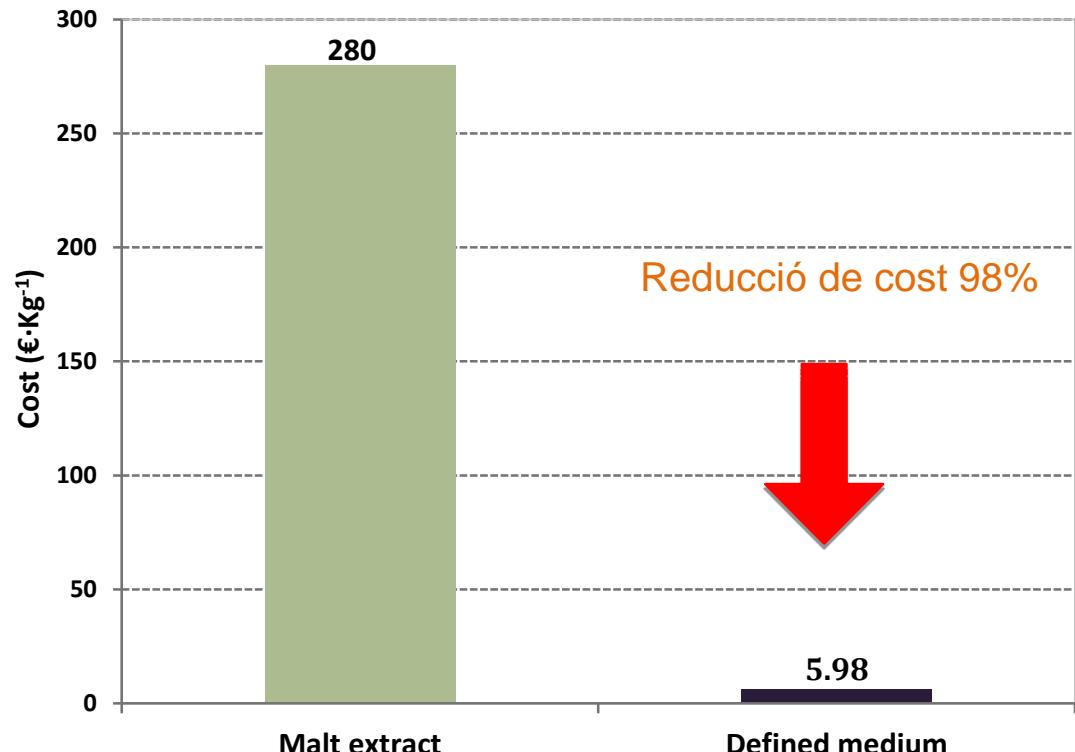
Escalat de la producció de biomassa

40 x

- Biomassa $> 3 \text{ g DCW} \cdot \text{l}^{-1}$
- Morfologia adequada

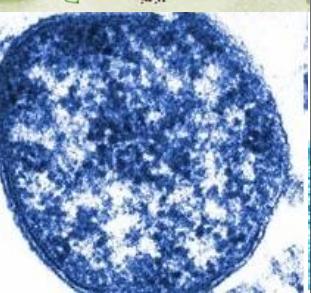
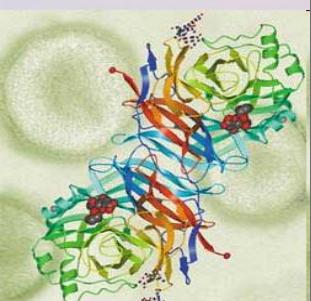

Time (days)	Size (mm)
3	2.80 ± 0.22
4	3.31 ± 0.30
6	3.09 ± 0.20

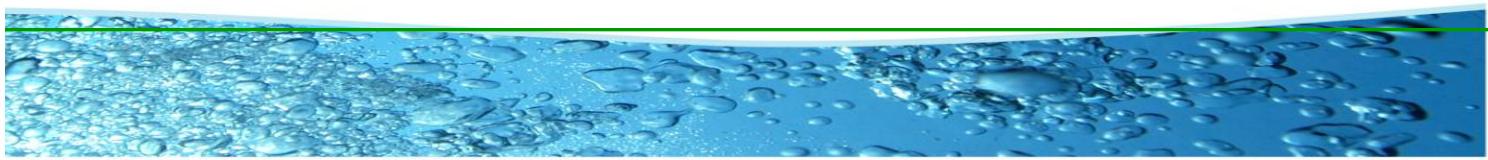
Algunas conclusiones:

- ➡ El hongo degrada casi todos los colorantes (algunos si estan en concentraciones subtóxicas).
- ➡ La **enzima lacasa** es uno de los principales catalizadores de la **biodegradación** pero **no el único responsable**.
- ➡ El hongo puede degradar metabolitos resultantes de la degradación, que el enzima lacasa no puede degradar
- ➡ La monitorización de la **producción enzimática** y **consumo de glucosa** son buenos indicadores de la **actividad metabólica del hongo**: hay que suministrar nutrientes para mantener la actividad enzimática

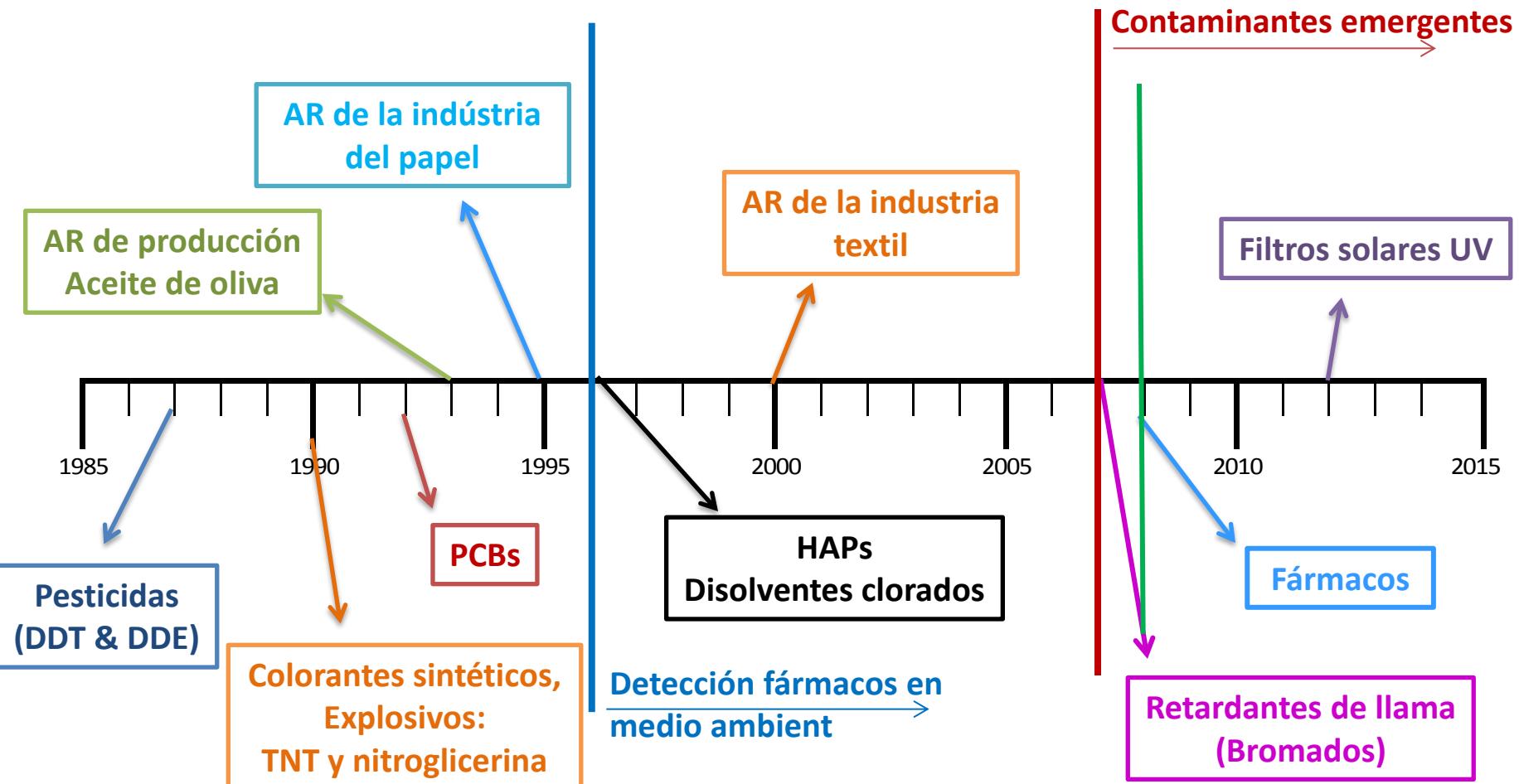

➤ Porque utilizar microorganismos y no enzimas ? si es mucho mas facil dosificar enzimas

- ✓ los efluentes a tratar (líquidos o sólidos) contienen una mezcla muy compleja de contaminantes, no podemos optimizar ni el enzima, ni las condiciones.
- ✓ es difícil que un enzima pueda degradar todos los contaminantes presentes.
- ✓ en muchos casos los enzimas solo realizan un paso de la transformación, y se pueden formar TPs tóxicos o no biodegradables
- ✓ el microorganismo es un sistema multienzimático

➤ Cronograma de los trabajos publicados en relación a biodegradación de contaminantes por hongos en medio líquido:

➤ A que se llama contaminantes emergentes?

- ✓ Productos considerados contaminantes actualmente pero no en el pasado; presentes de forma constante en el medio ambiente a bajas concentraciones provocando problemas en el ecosistema y pendientes de ser regulados en un futuro próximo.

- ✓ Entre ellos se incluyen los **fármacos, drogas de abuso, productos asociados a la higiene y cuidado corporal, retardantes de llama, plaguicidas....**

- ✓ Características:
  - alto consumo
  - acumulación en el medio y organismos
  - potencial disruptor endocrino
  - toxicidad...

DEGRADACIÓN DE CONTAMINANTES EMERGENTES

EXCRECIÓN/VERTIDO

- Mezcla de “contaminantes emergentes”
- metabolitos
- substancias conjugadas

influyente

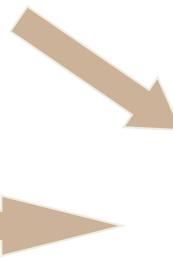

EDAR

Inalterados

efluente

Transformados

Presencia en aguas
subterráneas, superficiales y
sedimentos

Presencia en suelos

Retenidos en los lodos
inalterados
transformados

Mineralizados

DEGRADACIÓN DE CONTAMINANTES EMERGENTES

- 2005, la mayoría de estudios realizados se centran en:
  - Puesta a punto de métodos analíticos
  - Detección en aguas superficiales y subterráneas
  - Detección en sistemas de tratamiento convencionales (EDARs)
  - Detección en efluentes de hospitales
- Algunos estudios de degradación por **bacterias en efluentes**
- Escasos (ninguno?) estudios de degradación en **lodos**

HONGOS?

➤ Cual es el principal problema que presenta estudiar su degradación ?

Las bajas concentraciones en que se encuentran y el hecho de estar en matrices muy complejas dificulta su detección y cuantificación

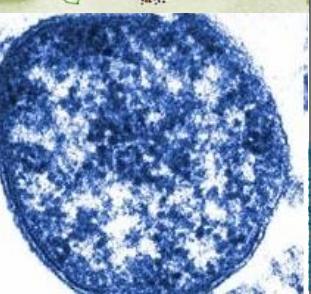
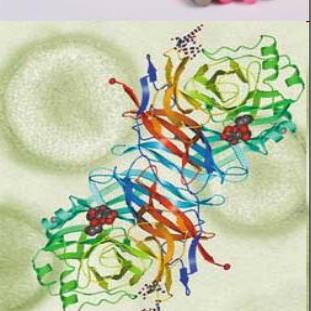
➤ Aplicación : en matrices líquidas y sólidas

Matrices líquidas :

Aguas residuales de hospital
Aguas residuales de la Vila Universitaria
Concentrado de un proceso de membranas
Aguas de un hospital veterinario.

Matrices sólidas:

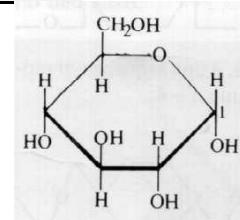
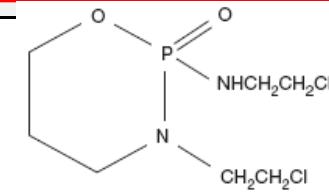
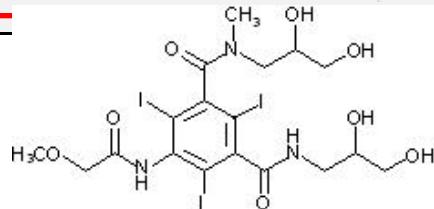
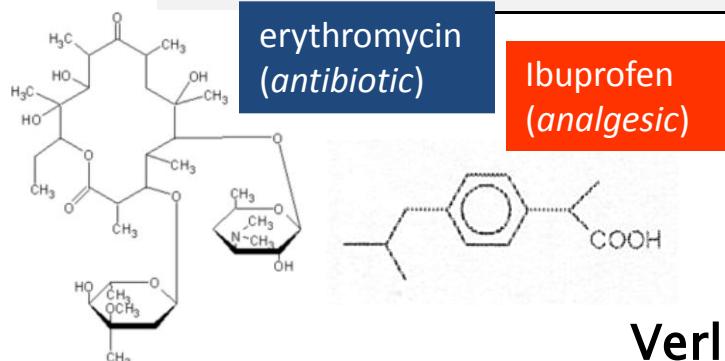
Lodos de depuradoras urbanas
Lodos de reactor MBR

Therapeutic classes, contrast media (ICM), heavy metals in a hospital effluent–Comparison with an urban effluent

Average concentrations for the main classes of micropollutants in HWWs and UWWs.

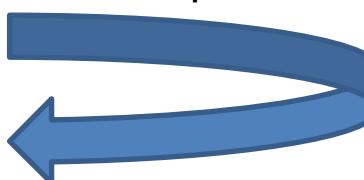
Therapeutic class	Hospital effluent Mean value	Urban effluent Mean value	$\frac{\text{HWWs}_{\text{av}}}{\text{UWWs}_{\text{av}}}$
Analgesics, $\mu\text{g L}^{-1}$	100	11.9	8–15
Antibiotics, $\mu\text{g L}^{-1}$	11	1.17	5–10
Cytostatics, $\mu\text{g L}^{-1}$	24	2.97	4–10
β -blockers, $\mu\text{g L}^{-1}$	5.9	3.21	1–4
Hormones, $\mu\text{g L}^{-1}$	0.16	0.10	1–3
ICM, $\mu\text{g L}^{-1}$	1008	6.99	70–150
AOX, $\mu\text{g L}^{-1}$	1371	150	7–15
Gadolinium, $\mu\text{g L}^{-1}$	32	0.7	35–55
Platinum, $\mu\text{g L}^{-1}$	13	0.155	60–90
Mercury, $\mu\text{g L}^{-1}$	1.65	0.54	3–5

Tratamiento de efluentes por hongos

Degradación de fármacos

- Degradación de fármacos modelo e identificación de productos de transformación, en **condiciones estériles**

Nos permite demostrar que el hongo es el responsable de la degradación

- Tratamiento de **efluentes reales**, en condiciones **no estériles**. Cuantificación de la eliminación de fármacos y ecotoxicidad

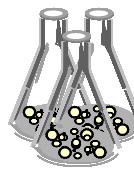
DEGRADACIÓN DE FÁRMACOS INDIVIDUALES

❖ EXPERIMENTOS *IN VIVO* PARA CUANTIFICAR DEGRADACIÓN

Control abiótico

(Medio + contaminante)

Control inactivado

(Medio + contaminante+ hongo inactivado)

Experimental

(Medio + contaminante+ hongo activo)

Adsorción

Degradación mínima

❖ EXPERIMENTOS PARA DETERMINAR EL PAPEL DE LOS ENZIMAS

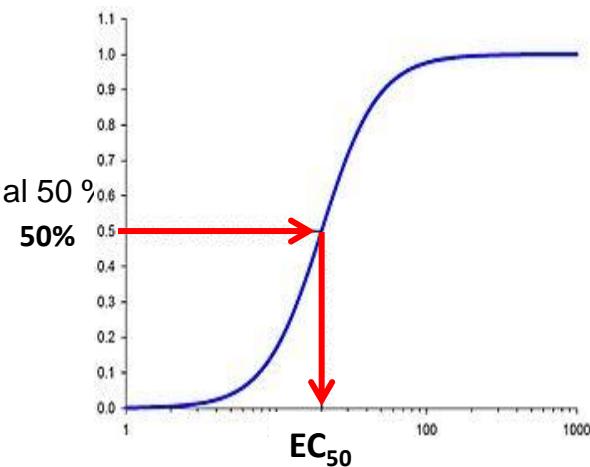
- *In vitro*: Lacasa comercial
- *In vivo*: Inhibidores del citocrom P450 (1-aminobenzotriazole)

❖ ESTUDIO DE LA TOXICIDAD (Microtox ®Test)

- Bacteria bioluminescente *V. fischeri*.
- EC₅₀ a los 15 min → Concentración que disminuye la luz emitida por la bacteria al 50 %
- Cuanto mas alta sea la EC₅₀, menor es la toxicidad

❖ ANÀLISIS DE FÀRMACOS: EXTRACCIÓ EN FASE SÒLIDA i HPLC

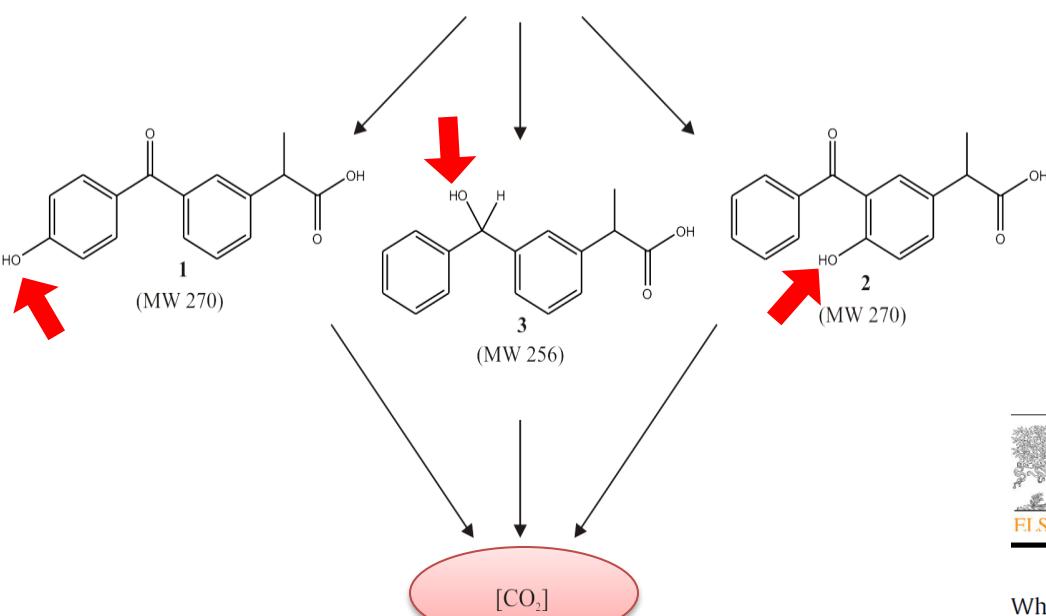
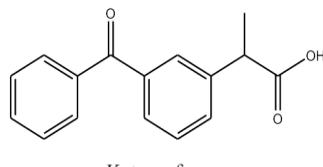
❖ IDENTIFICACIÓ DE SUBPRODUCTOS → Servei RMN-UAB

DEGRADACIÓN DE FÁRMACOS MODELO

➤ Ketoprofeno:

- ✓ Eliminació del 100 %
- ✓ Metabolits hidroxilats

✓ Perfil de concentració de subproductes del ketoprofen.

Compound	μmol of compound ^a (mg of compound)			
	<i>t</i> ₀ ^b	1 h	24 h	7 d
Ketoprofen	3.93 (1.00)	3.11 (0.79)	0.19	n.d. ^c
1	n.d.	n.d.	0.09	n.d.
2	n.d.	n.d.	0.08	n.d.
3	n.d.	0.23 (0.06)	2.06	0.32 (0.08)

Chemosphere 78 (2010) 474–481

Contents lists available at ScienceDirect

Chemosphere

journal homepage: www.elsevier.com/locate/chemosphere

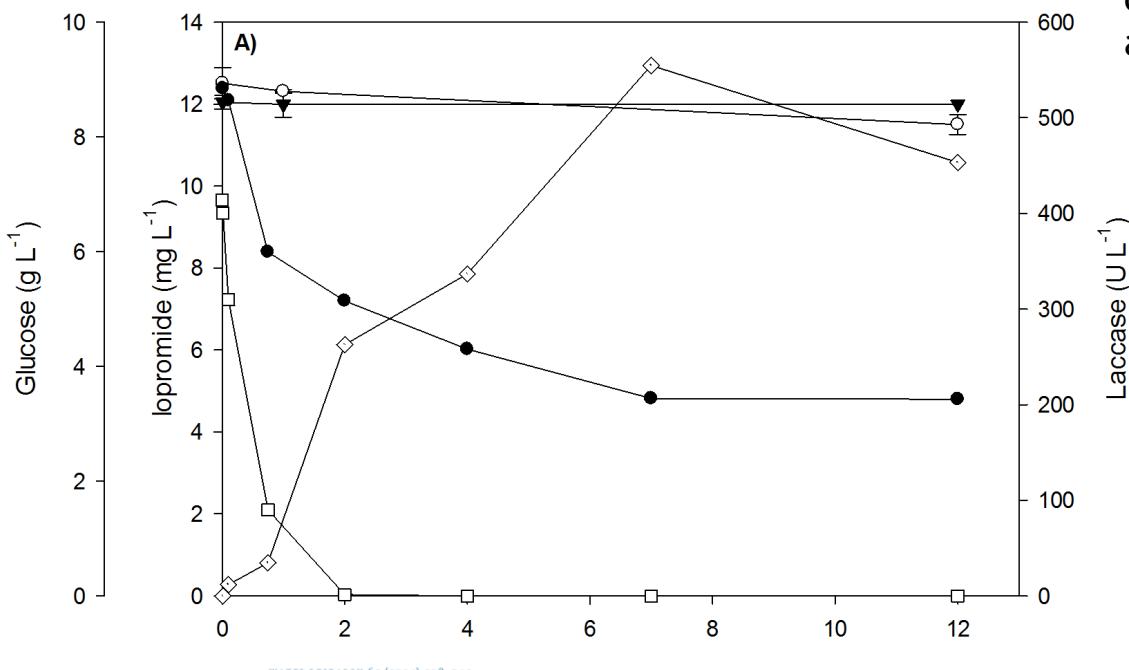
White-rot fungus-mediated degradation of the analgesic ketoprofen and identification of intermediates by HPLC-DAD-MS and NMR

Ernest Marco-Urrea^a, Miriam Pérez-Trujillo^b, Carles Cruz-Morató^a, Gloria Caminal^c, Teresa Vicent^{a,*}

IOPROMIDE degradation in Erlenmeyer flasks by *T versicolor* pellets

Time course degradation of iopromide added at approximately 12 mg L⁻¹

Symbols: non-inoculated controls ($\blacktriangledown$), experimental cultures ($\bullet$), heat-killed controls ($\circ$), glucose ($\square$) and laccase activity ($\diamond$).

62% degradation is observed after 7days of exposure and remains constant until the end of the experiment

Toxicity by Microtox bioassay

Time	EC ₅₀ (%)
Non-biotic control	2
15min	2
8h	1
1d	43
4d	66
7d	87
12d	110

High toxicity at initial time (EC₅₀ 2%). Toxicity decreases over time

Gros et al., 2014, Water Research,

Available online at www.sciencedirect.com

ScienceDirect

journal homepage: www.elsevier.com/locate/watres

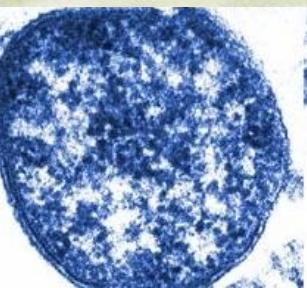
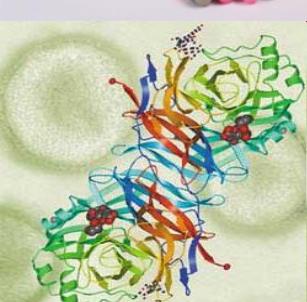

Biodegradation of the X-ray contrast agent iopromide and the fluoroquinolone antibiotic ofloxacin by the white rot fungus *Trametes versicolor* in hospital wastewaters and identification of degradation products

Meritxell Gros ^{a,b}, Carles Cruz-Morato ^c, Ernest Marro-Urrea ^c, Philipp Longrée ^d, Heinz Singer ^d, Montserrat Sarrà ^c, Juliane Hollender ^d, Teresa Vicent ^c, Sara Rodriguez-Mozaz ^{a,e}, Damià Barceló ^{a,e}

Degradación de farmacos en aguas residuales en bioreactor

- Fluidized bed bioreactors: 1.5 and 10 L
- Air pulses
- *T. versicolor* in form of pellets
- pH (4.5) and temperature (25°C) control

MONITORING :

- Pharmaceuticals degradation
- Acute toxicity (Microtox)
- Laccase, glucose, etc.

CONDITIONS:

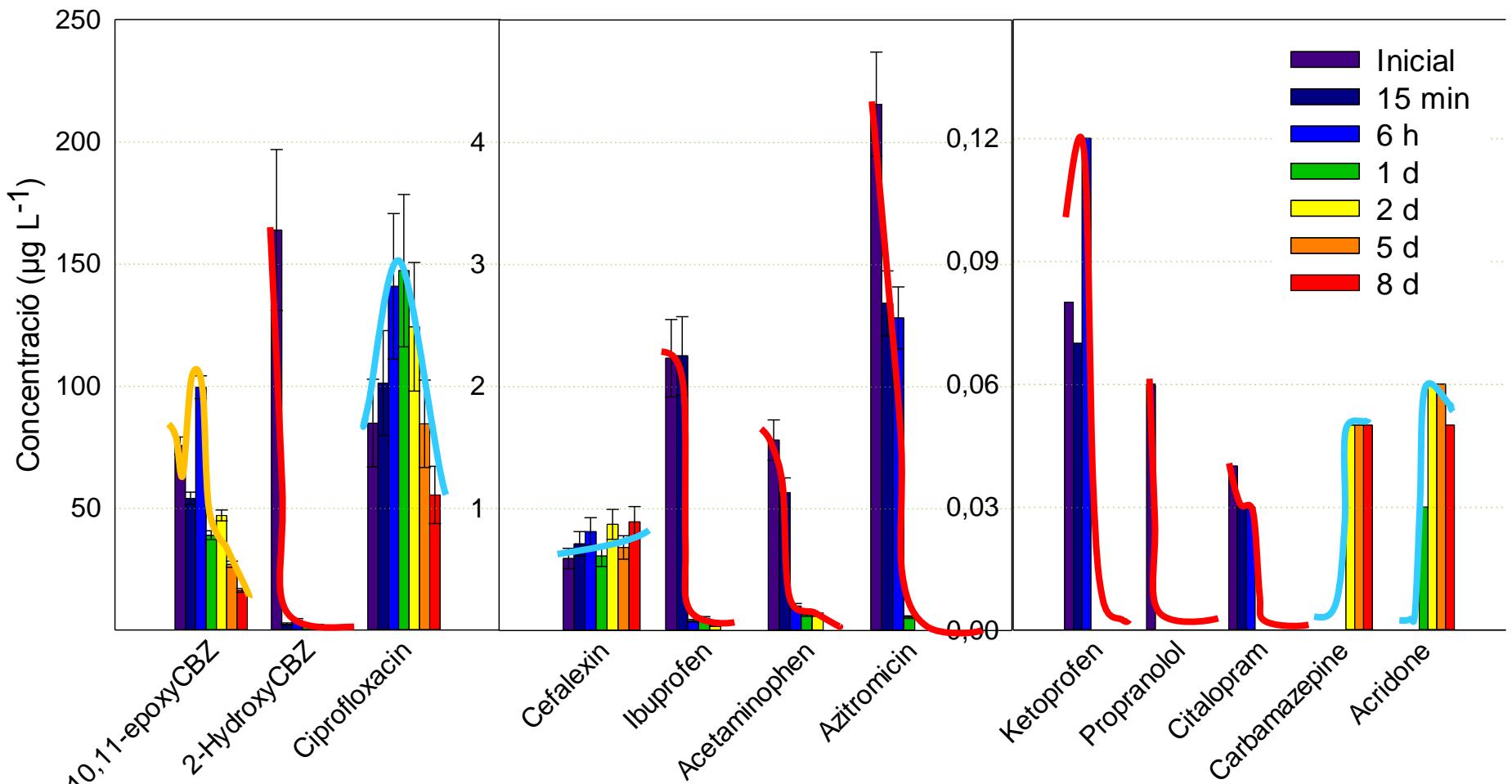
➤ Sterile effluent	➤ Batch	➤ Nutrients addition
➤ No sterile	➤ Continuous	➤ Non-nutrients addition

TRATAMIENTO DE EFLUENTES

RESULTADOS AGUAS RESIDUALES URBANAS (Vila Universitaria de la UAB)

➤ Tratamiento no esteril, en batch:

- ✓ Eliminación completa del 70 % de los fármacos detectados

RESULTADOS AGUAS RESIDUALES URBANAS

➤ Comparación de la eliminación de los fármacos por el

hongo versus lodos activados (bibliografía)

Grup	Fàrmac	Concentració ($\mu\text{g L}^{-1}$)	Eliminació estèril (%)	Eliminació no estèril (%)	Eliminació per lliots activats (%)
A	Acetaminofen	3.87	100	100	82-99
	Ibuprofen	12.61	100	100	82-99
	Ketoprofen	<0.48	35	100	<50
	Codeina	0.02	100	-	<82
Antibiòtics	Azitromicin	4.31	-	100	<40
	Ciprofloxacin	84.71	-	35	50-96 (adsorció)
	Cefalexin	0.59	-	-51	96
β-blockers	Propanolol	0.06	-	100	59-70
Psiquiàtrics	Carbamazepina	0.7	-37	Augmenta	<20 // Augmenta
	10,11- epoxy CBZ	75.5	100	79	-
	2-Hydroxy CBZ	163.8	46	100	-
	Acridone	1.01	100	Augmenta	-
	Citalopram	0.1	100	100	-

WATER RESEARCH 47 (2013) S200–S210

Available online at www.sciencedirect.com
SciVerse ScienceDirect

journal homepage: www.elsevier.com/locate/watres

Degradation of pharmaceuticals in non-sterile urban wastewater by *Trametes versicolor* in a fluidized bed bioreactor

Carles Cruz-Morato ^{a,1}, Laura Ferrando-Climent ^{b,1},
Sara Rodríguez-Mozaz ^b, Damià Barceló ^{b,c}, Ernest Marco-Urrea ^a,
Teresa Vicent ^a, Montserrat Sarrà ^{a,*}

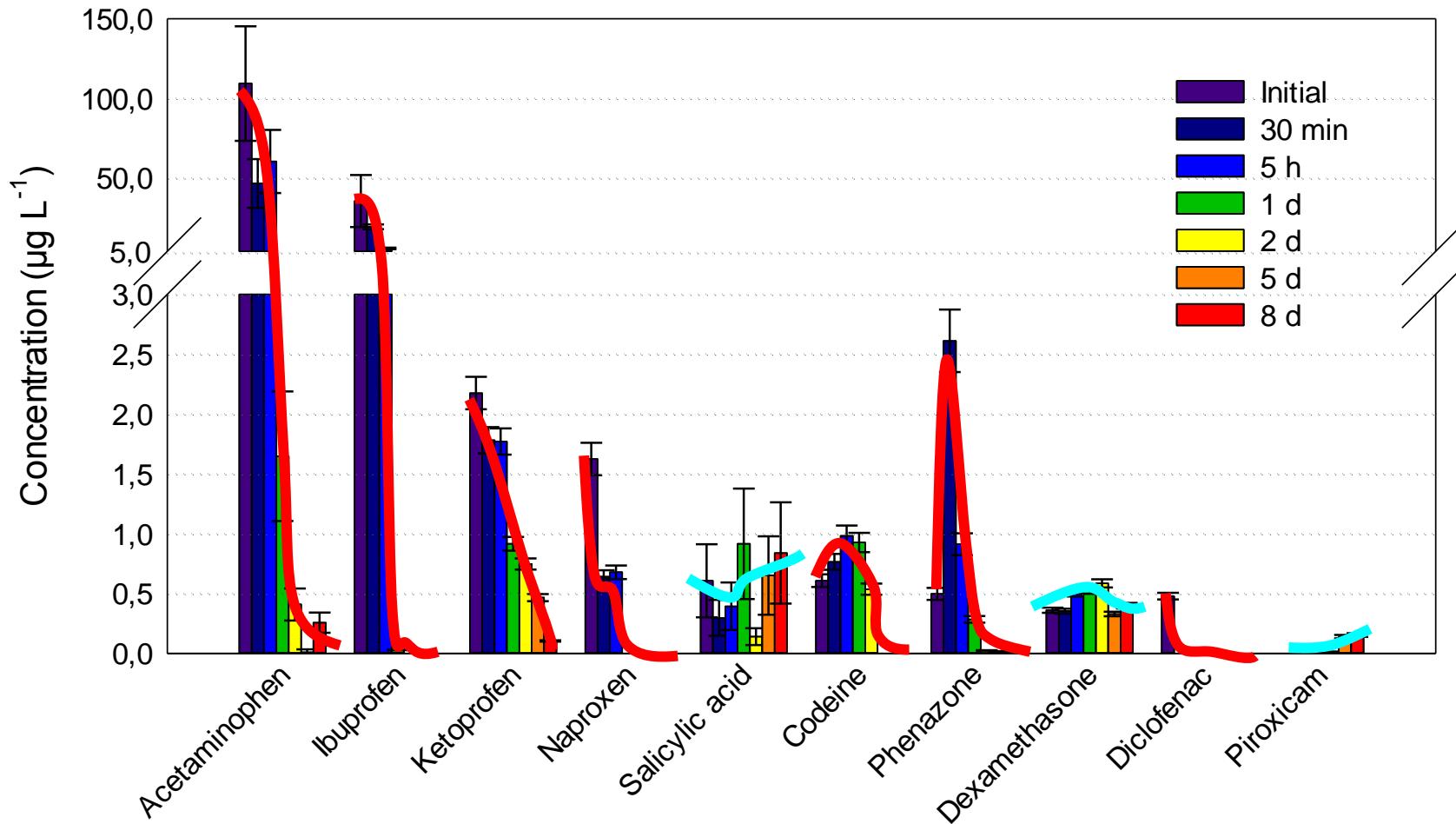
- Porcentajes de eliminación superiores en el tratamiento por hongos
- Problema: cuantificación inicial de carbamazepina → conjugación

TRATAMIENTO DE EFLUENTES

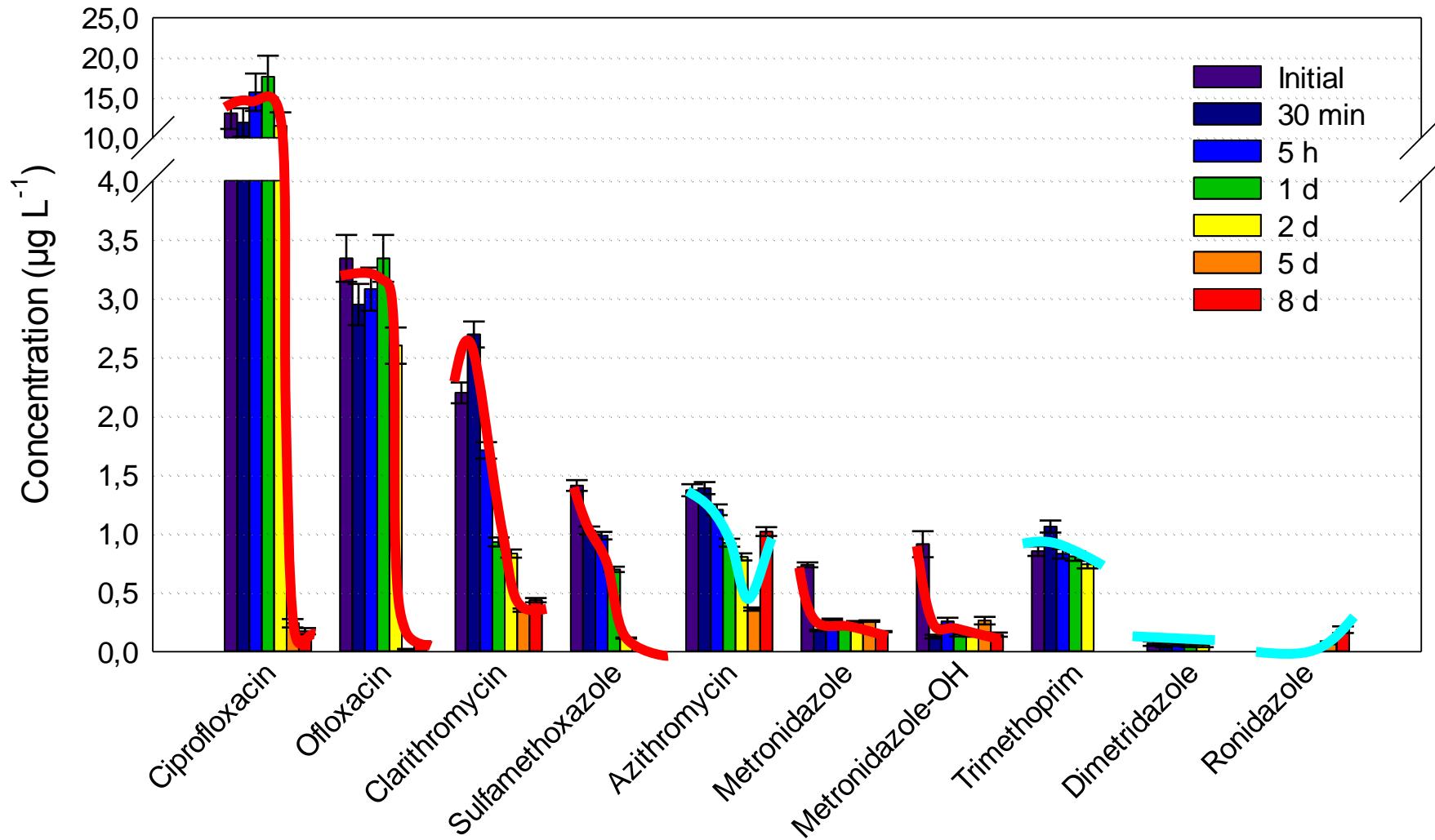
RESULTADOS AGUAS RESIDUALES DE HOSPITAL

➤ Tratamiento no estéril: Analgésicos

RESULTADOS AGUAS RESIDUALES DE HOSPITAL

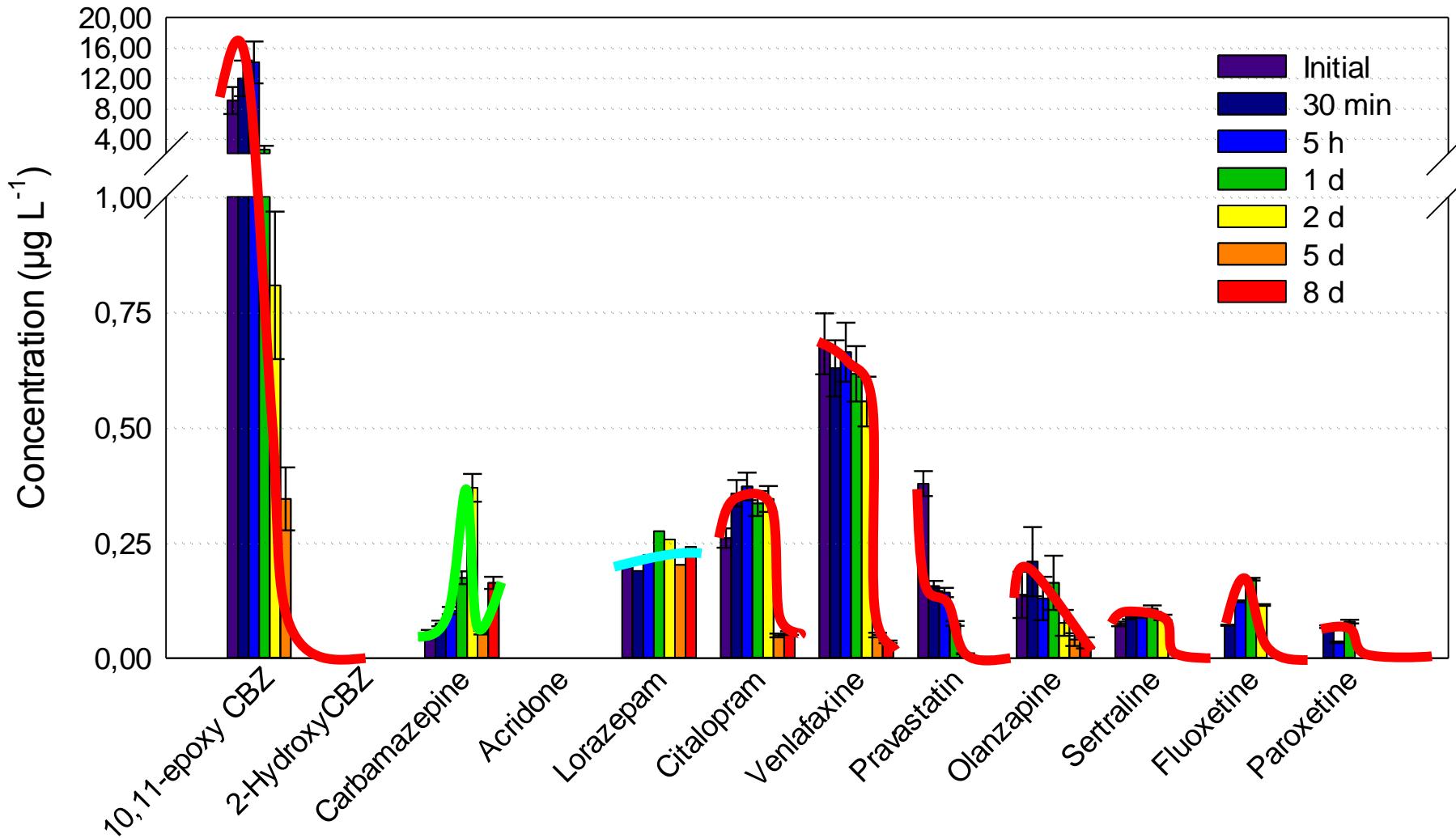
➤ Tratamiento no estéril: Antibióticos

TRATAMIENTO DE EFLUENTES

RESULTADOS AGUAS RESIDUALES DE HOSPITAL

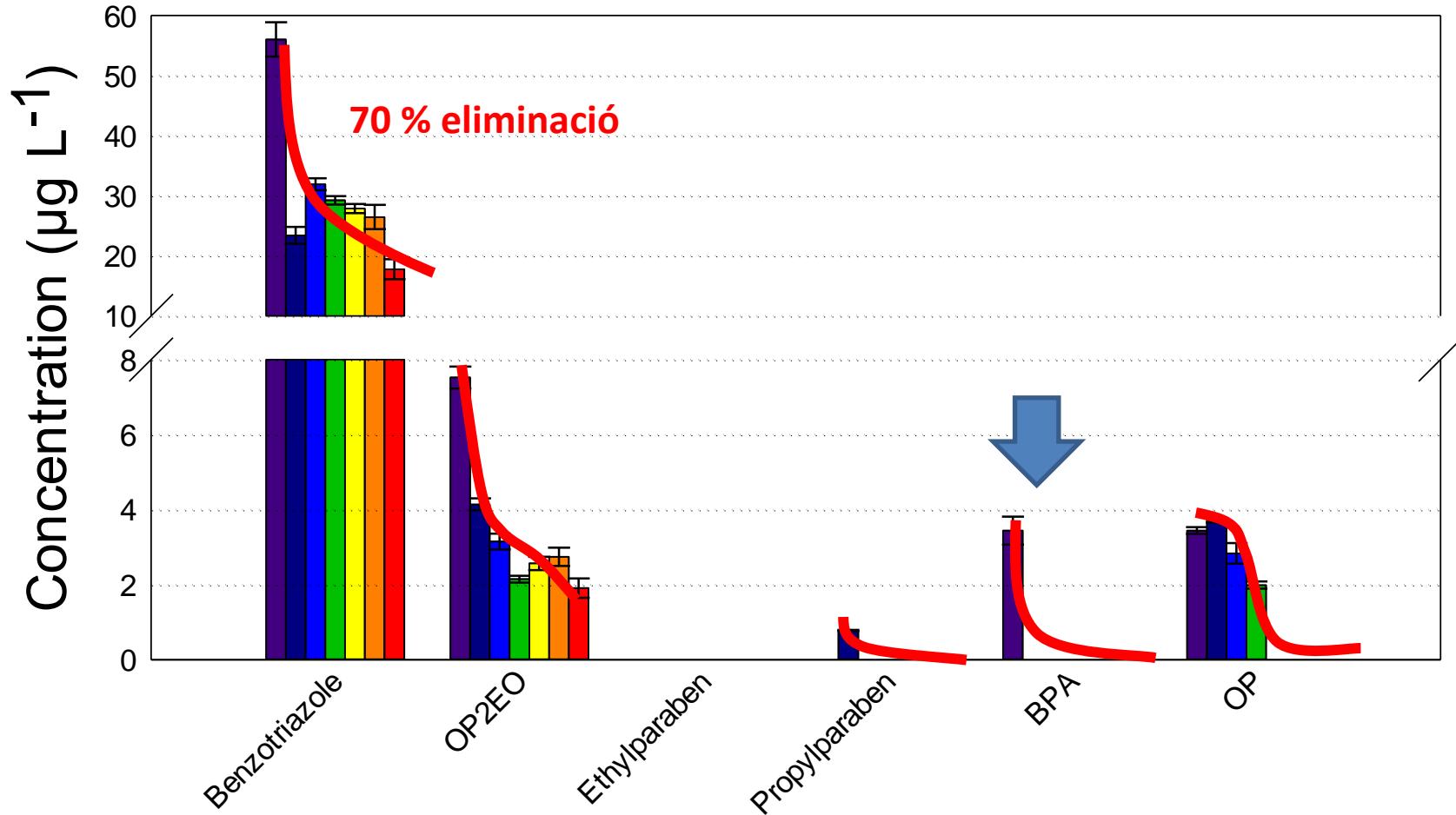
➤ Tratamiento no estéril: Fármacos de uso psiquiátrico

TRATAMIENTO DE EFLUENTES

RESULTADOS AGUAS RESIDUALES DE HOSPITAL

- Tratamiento no estéril: Compuestos disruptores endocrinos

TRATAMIENTO DE EFLUENTES

RESULTADOS AGUAS RESIDUALES DE HOSPITAL

Familia fármacos	Tratamiento estéril			Tratamiento no estéril		
	Carga inicial (μ g)	%	Eliminación (%)	Carga inicial (μ g)	%	Eliminación (%)
Analgètics	1475	18.0	99.3	1511	17.9	98.8
Antibiòtics	569	6.9	86.1	239	2.8	90.8
Cafeïna	757	9.2	7.9	1490	17.7	38.4
EDC	124	1.5	81.3	704	8.4	74.4
Iopromida	1046	12.8	75.5	4197	49.8	34.0
Altres fàrmacs	557	6.8	86.2	177	2.1	86.3
Psiquiàtrics	3658	44.7	93.7	108	1.3	95.4
Cantidad total	8185	100	83.2	8427	100	53.3

Tratamiento adecuado para degradar fármacos en efluentes de hospital

Siguiente objetivo: Tratamiento en continuo de efluentes?

Non-sterile continuous treatments of real effluents

VHW treatment

Previous studies in synthetic media and sterile conditions

Need for nutrients

Glucose: 0.26 g /g DCW d⁻¹

Ammonium: 1.2 g /g DCW d⁻¹

Casas et al. 2002

Will the same strategy
work under non-sterile
conditions?

CRT

CRT: 21 days

1/3 biomass renovation every 7 days

Blánquez et al. 2006. Water Res. 40, 1650

( ) Glucose concentration

( ) COD

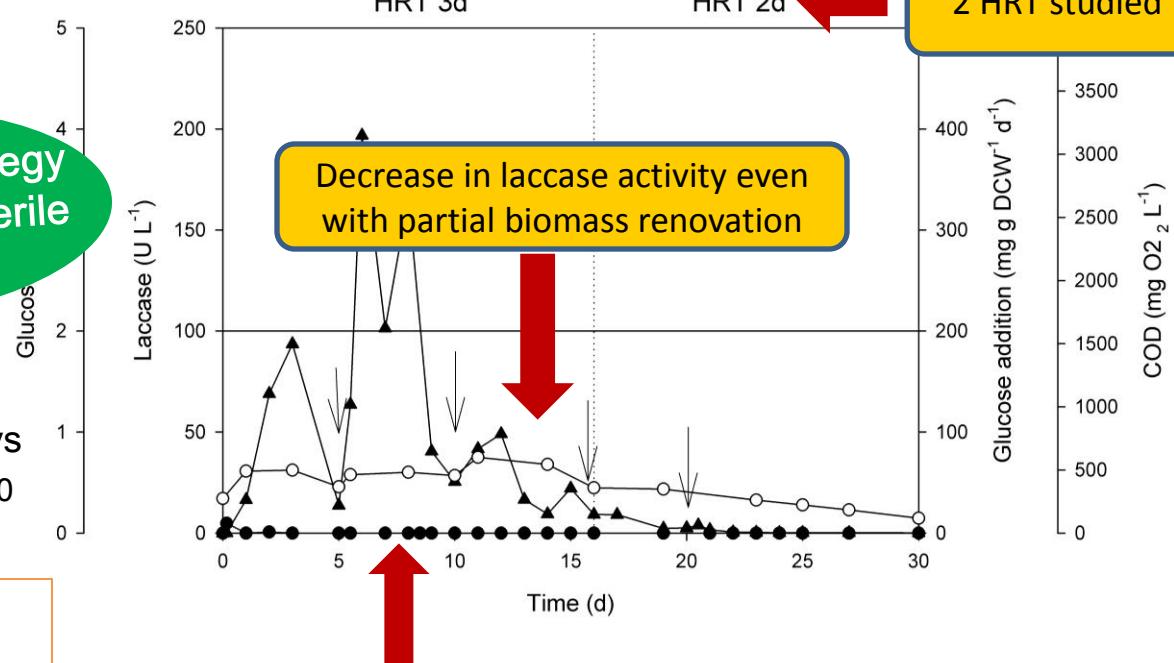
( ) Laccase activity

(↓) Fungal biomass partial renovation

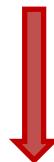
(—) Glucose addition rate

Fungal inoculated (I)

2 HRT studied

Que es lo que sucede?

Se muere el hongo?

aunque estamos renovando la
biomasa, no hay suficiente hongo?

No hay degradación?

VHW treatment (2)

Day 0

Day 1

Day 6

Day 11

Day 14

Day 21

Day 25

VHW4-I

VHW4-NI

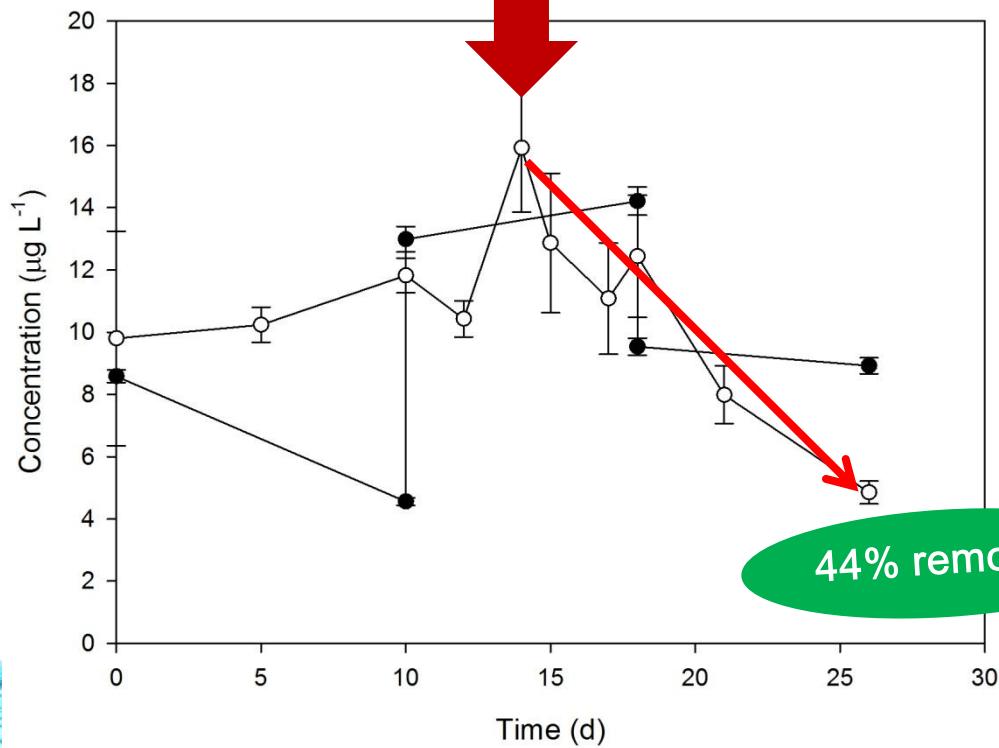

PhACs removal

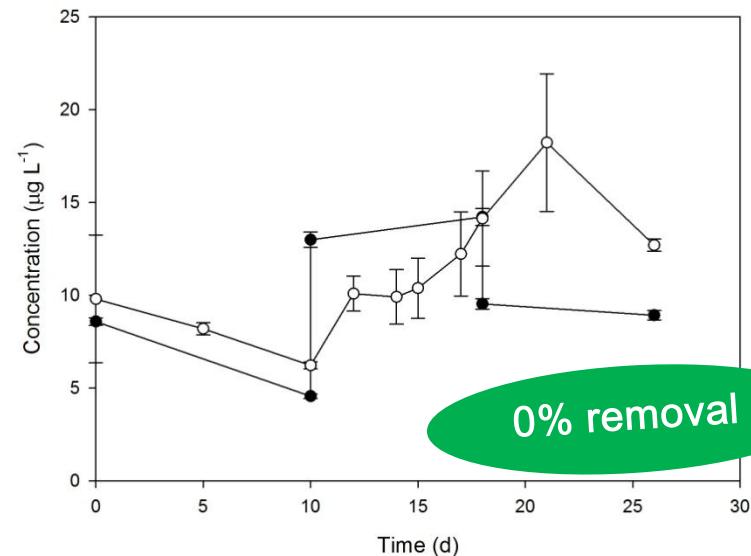

NH₄⁺ addition

Fungal inoculated (I)

Non-inoculated (NI)

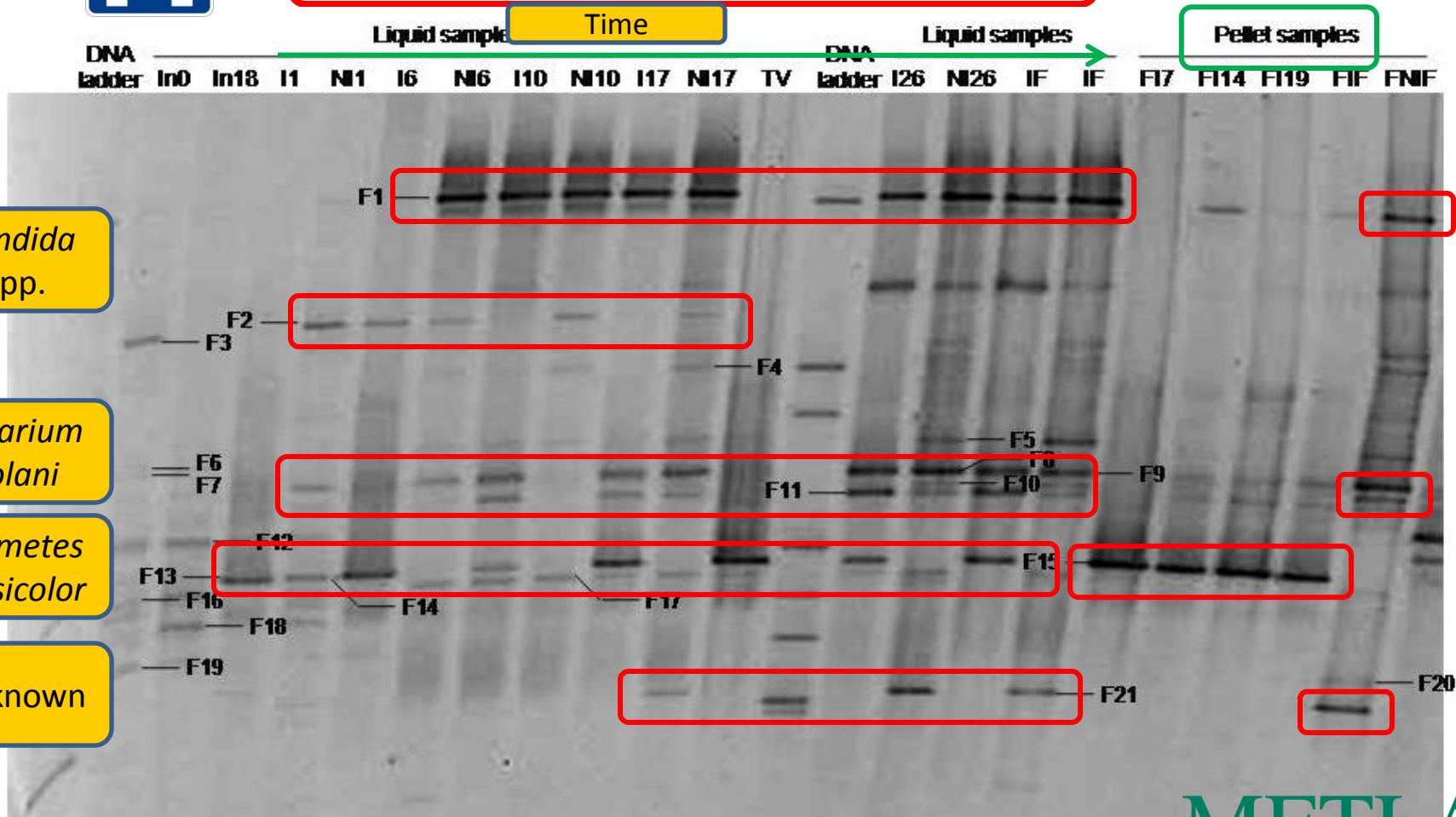

- (○) Wastewater (Influent)
- (●) Reactor effluent

The analyses have
been performed by:

Microbial community assessment (DGGE)

METI A

**T. versicolor survived until the end of the treatment:
laccase activity is not a good indicator**

ESCENARIOS DE GESTIÓN DE EFLUENTES DE HOSPITAL

HOSPITAL

Aguas urbanas

Dilución en el efluente urbano

EDAR

 No eliminación de fármacos

Fong

 No eliminación de DQO

Hongo Aguas urbanas

EDAR

Tractament en continu d'HWW amb *T. versicolor* en reactor

S'ha comprovat la capacitat de *T. versicolor* per degradar fàrmacs:

- ✓ Badía-Fabregat et al., 2014
- ✓ Rodríguez-Rodríguez et al., 2014
- ✓ Cruz-Morató et al., 2013

Inconvenients al tractament d'aigües d'hospitals reals

- Necessitat d'addicionar nutrients.
- Competència amb bacteris.

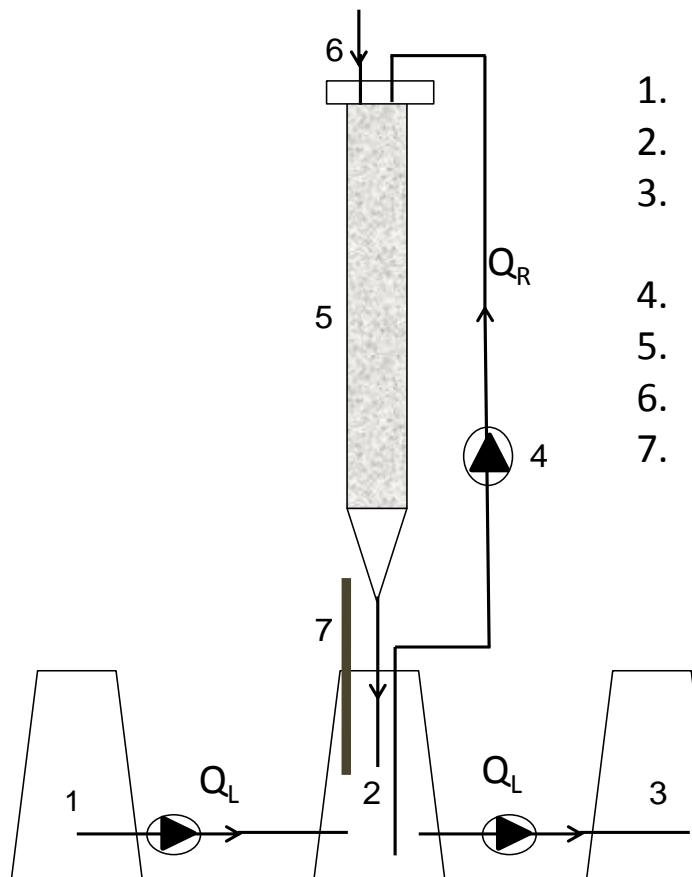
Possibles solucions → Estratègies

- Pretractament de l'efluent.
- Altres configuracions de reactors
- Canvi en la font de carboni

Tractament en continu d'HWW amb *T. versicolor* en reactor

Alternativa: filtre percolador amb *T. versicolor* pre-crescut sobre fusta

1. Tanc d'alimentació
2. Tanc de mescla
3. Tanc d'eluents de sortida
4. Bomba de recirculació
5. Bioreactor
6. Entrada d'aire
7. Controlador de pH

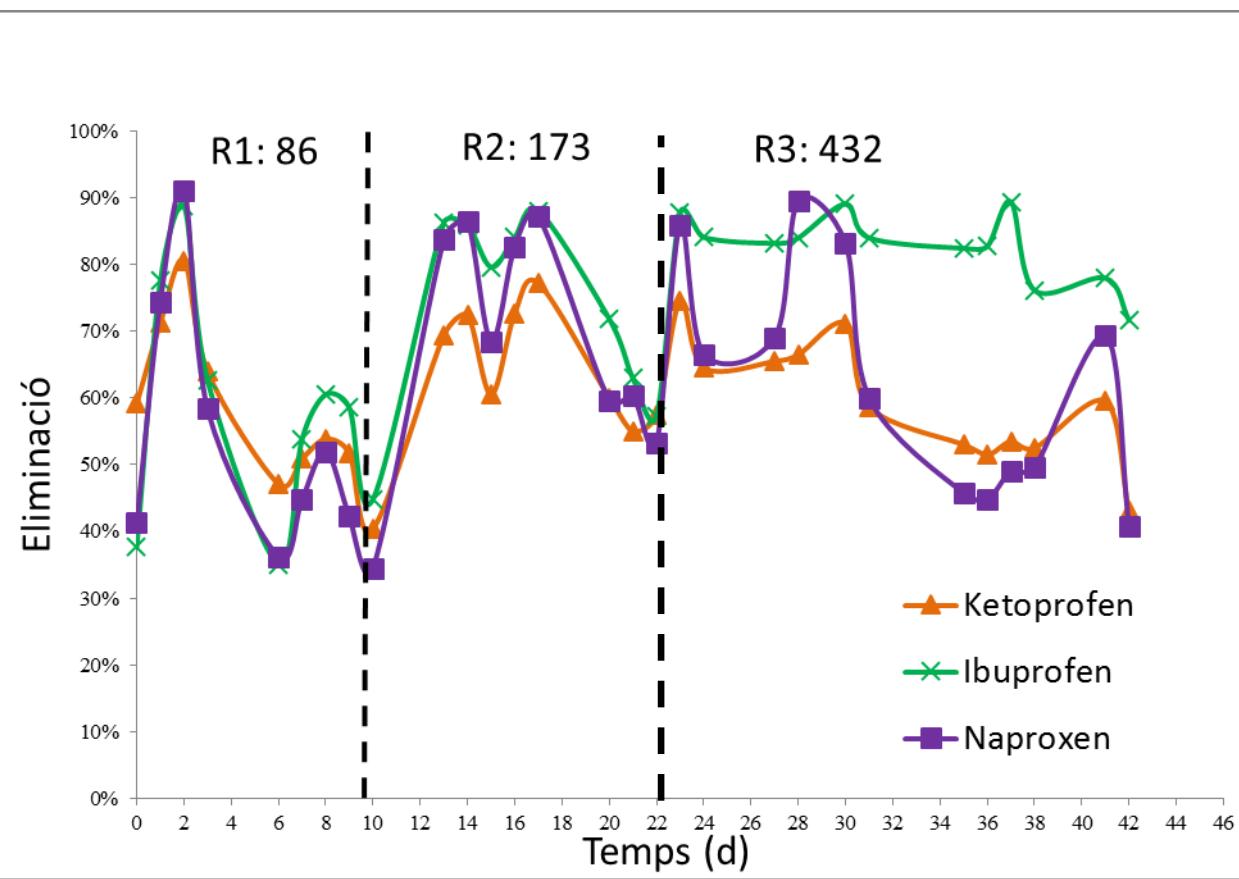
TRH: 3d

Posada a punt del sistema:
* TRH
* Relació Q_R/Q_L

Tractament en continu d'HWW amb *T. versicolor* en reactor

Alternativa: filtre percolador amb *T. versicolor* pre-crescut sobre fusta

Desenvolupament processos

Valorització
de residus

Efluent
hospital
real
(HWW)

Efluent
hospital
real
(HWW)

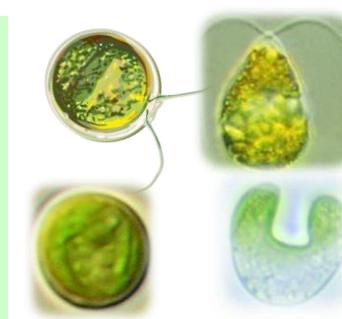
*Trametes
versicolor*

T. versicolor crescut
sobre fusta

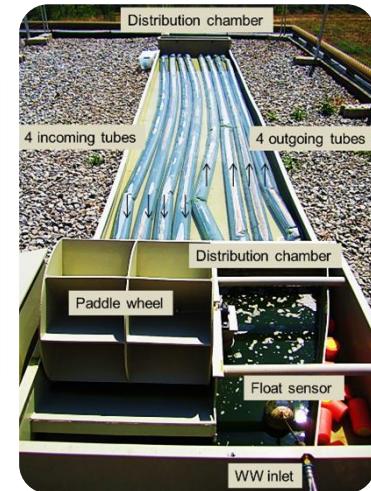
Filtre percolador
amb *T. versicolor*
crescut sobre fusta

Microalgues

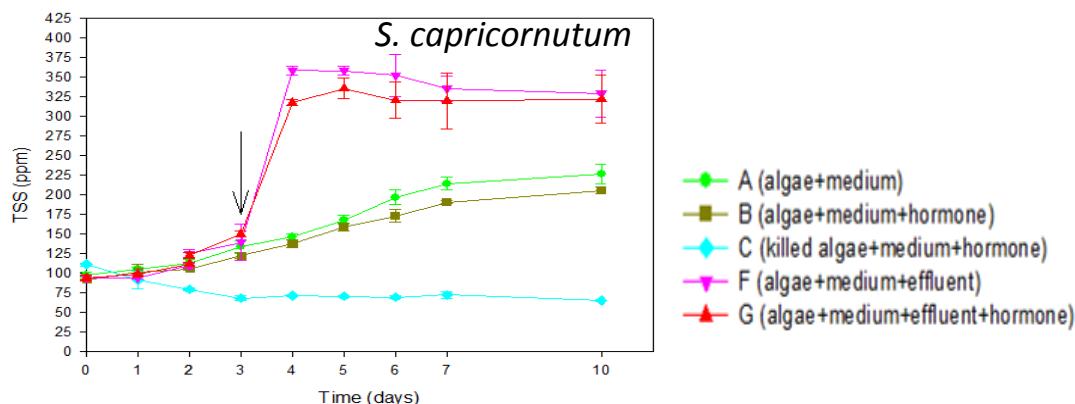
Degradació a
escala Erlenmeyer

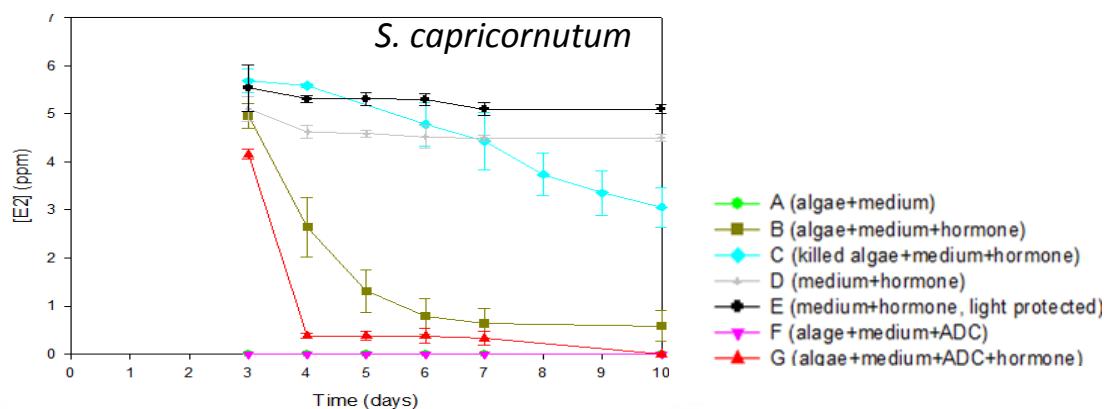
Fotobioreactor FBR

Degradació d'hormones i fàrmacs per microalgues

- Degradació d'hormones del digestat d'un DA dopat amb E2 i EE2 amb les algues *S. capricornutum* i *C. reinhardtii*: creixement i degradació

- No efecte tòxic de les hormones sobre les algues
- Utilització de digestat de llots per creixer

<i>Selenastrum capricornutum</i>				<i>Chlamydomonas reinhardtii</i>			
<u>E2 (%)</u>		<u>EE2 (%)</u>		<u>E2 (%)</u>		<u>EE2 (%)</u>	
24h	7d	24	7d	24h	7d	24	7d
B	47	88	30	60	89	100	26
C	2	46	0	41	27	86	6
G	91	100	27	95	98	100	28

h

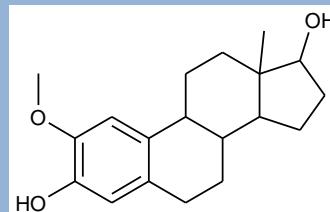

Degradació d'hormones i fàrmacs per microalges

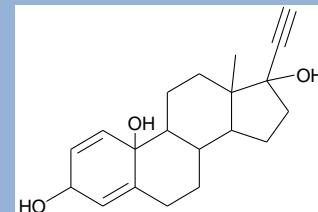
- Identificació productes de degradació d'E2 i EE2:

- Es detecten diferents productes de degradació d'E2 i EE2
- Majoritàriament productes de fotodegradació
- Alguns directament relacionats amb la biodegradació per part de les algues

E2 TP1

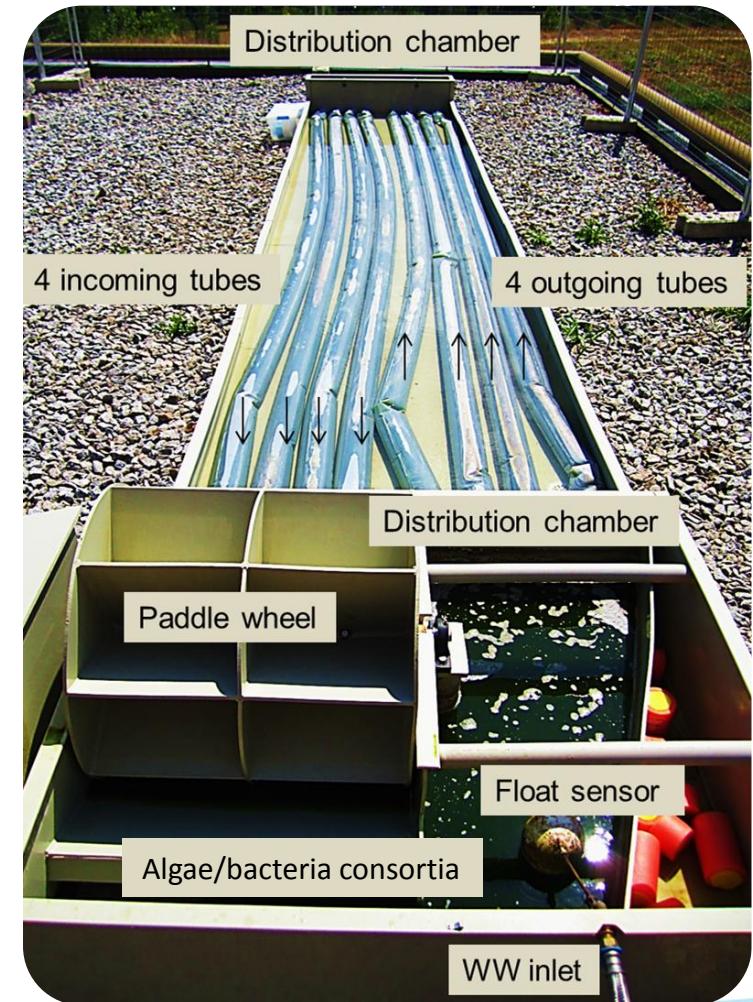
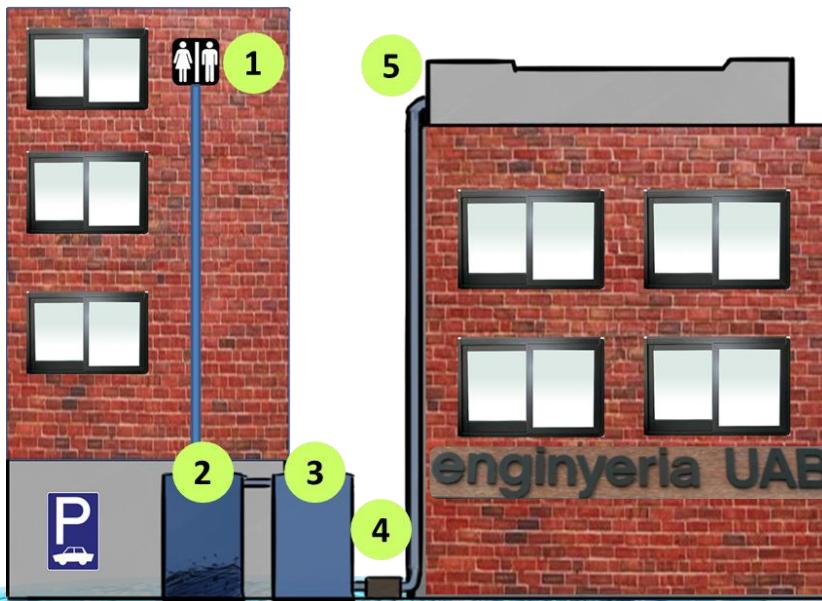
EE2 TP2

Tractament d'UrbanWW i eliminació de PhACs en FBR

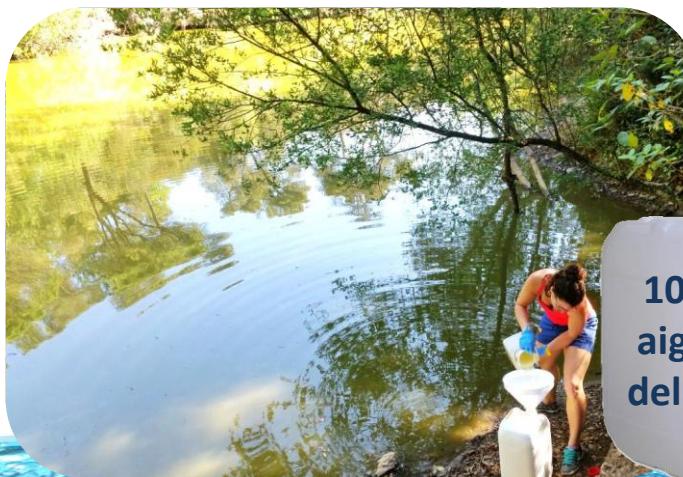
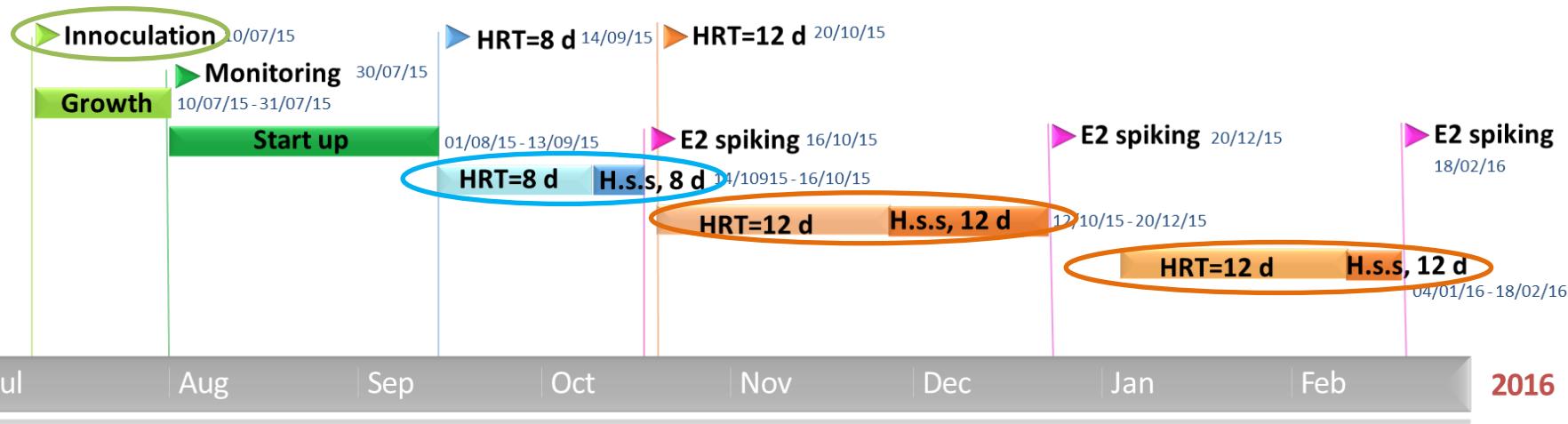
Fotobioreactor de tractament
d' UrbanWW després de
decantació

Volum 1000L
Semiobert
Tubs plastic transparent

Tractament d'UWW i eliminació de PhACs en FBR

Plà d'operació del FBR

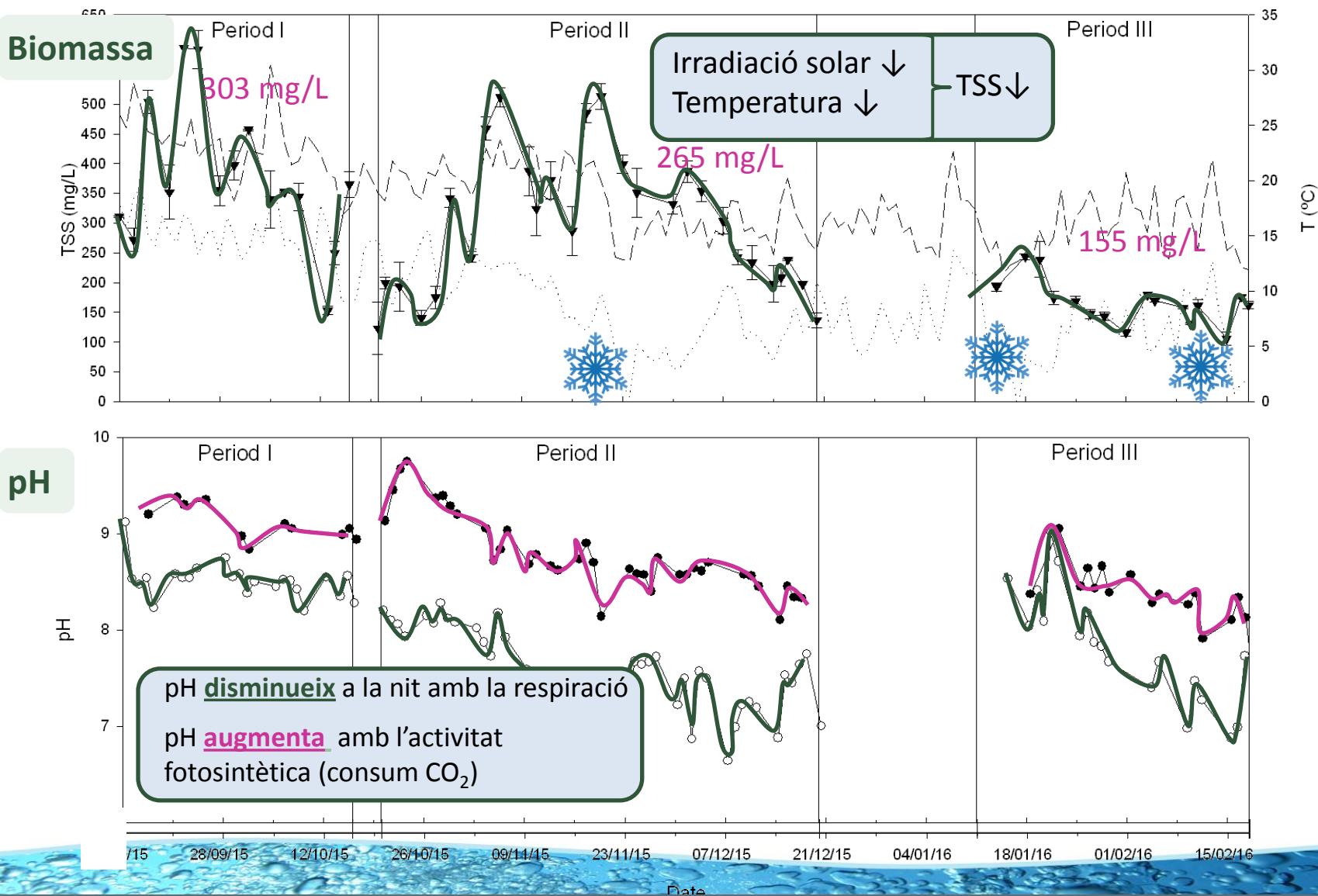
900L
U.WW

100L
aigua
del llac

Estat Estacionari
- PhACs
- Biodiversitat

Tractament d'UWW i eliminació de PhACs en FBR

Tractament d'UWW i eliminació de PhACs en FBR

Eliminació de nutrients

Entrada

- COD=365 mg/L
- N-NH₄⁺=79 mg/L
- PT=17 mg/L

Paràmetre

Període I

Període II

Període III

DQO (%)

83

61

41

N-NH₄⁺ (%)

86

99

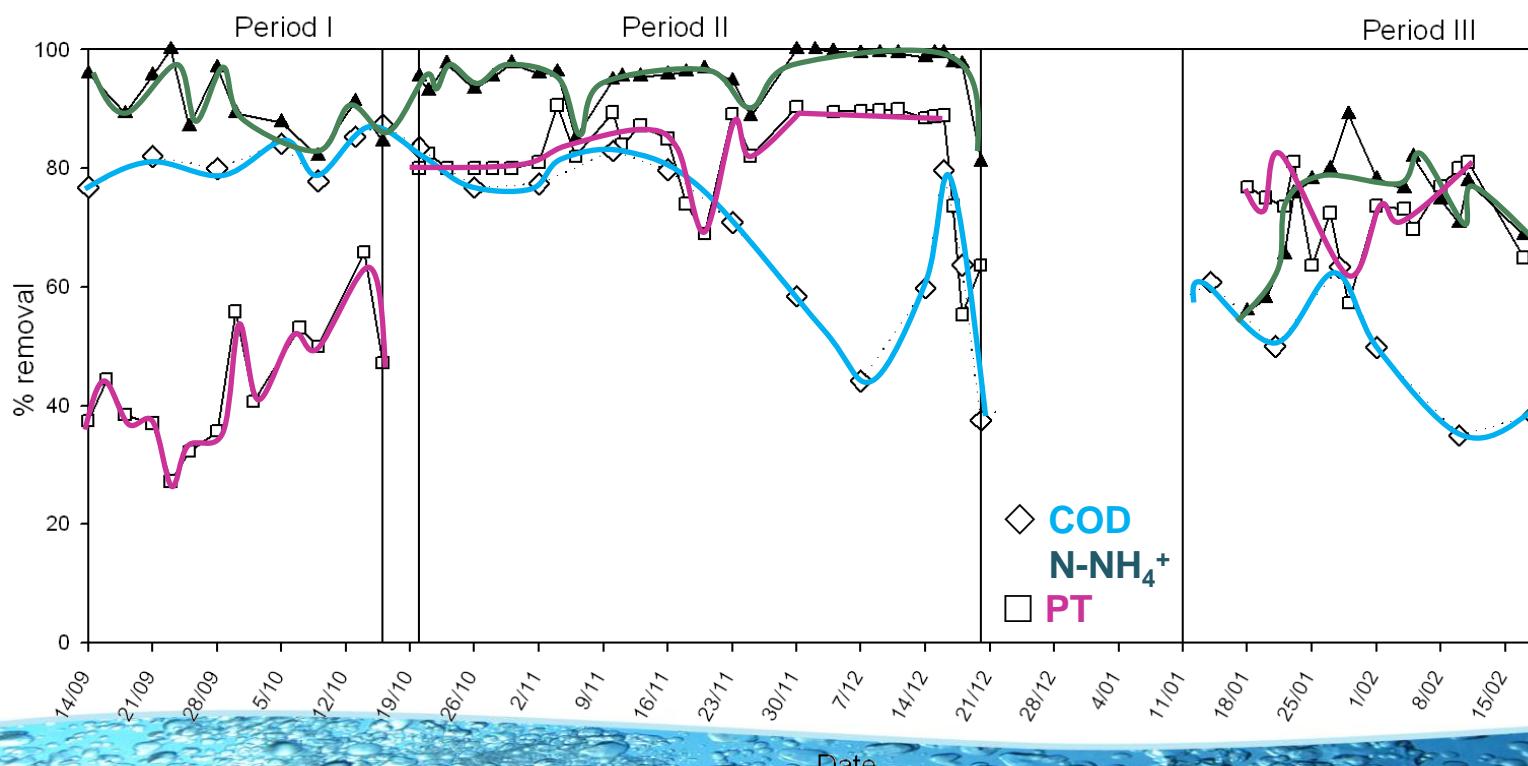
80

PT (%)

54

89

75

Date

Tractament d'UWW i eliminació de PhACs en FBR

PhACs

Antiinflamatoris Eliminació >85%

Antibiòtics
Eliminació > 67%

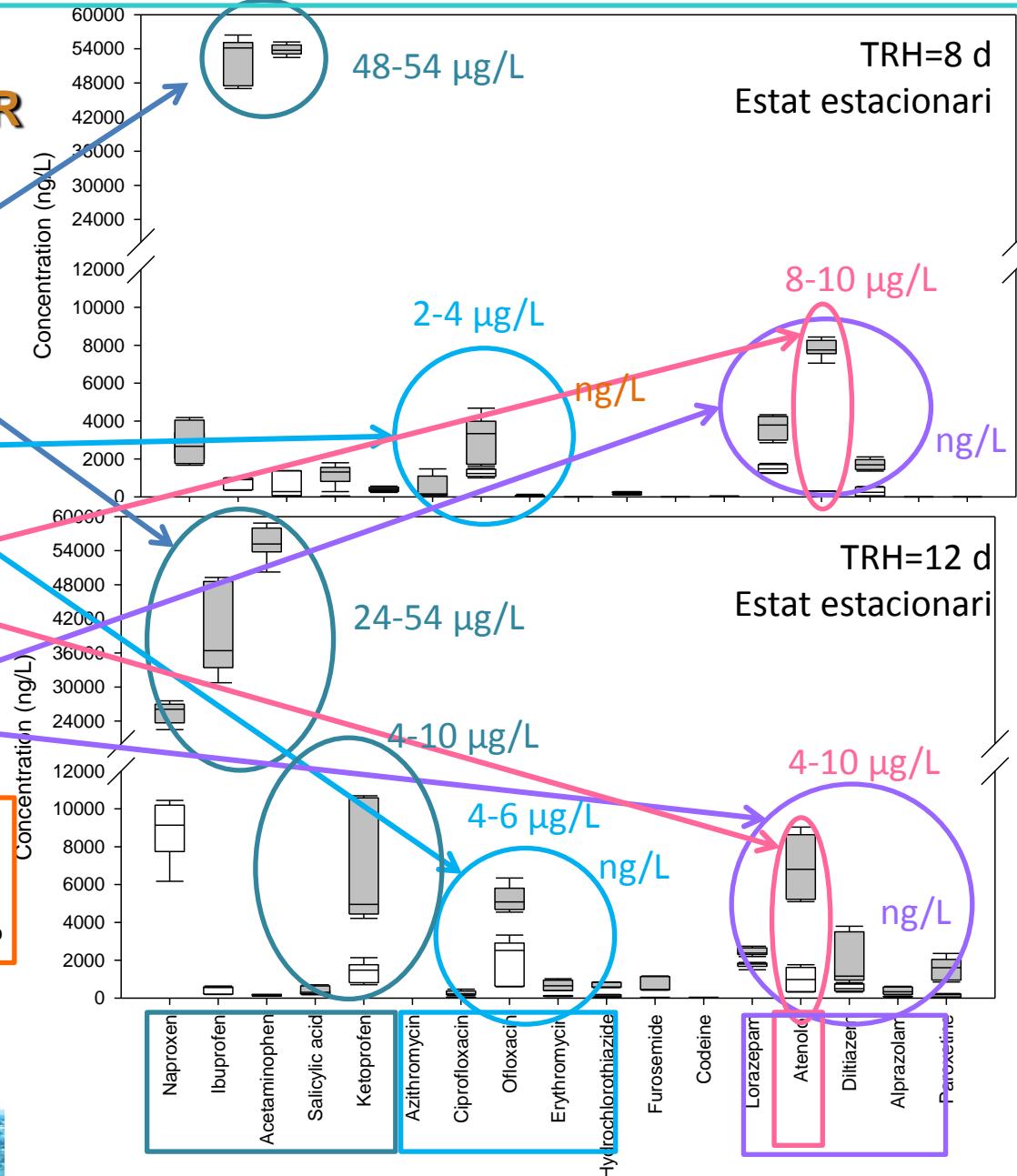
β-bloquejants

Antidepressius Eliminació >87%

Altres (ng/L)
Diurètics >44%
Bloquejants de canal lent >72%

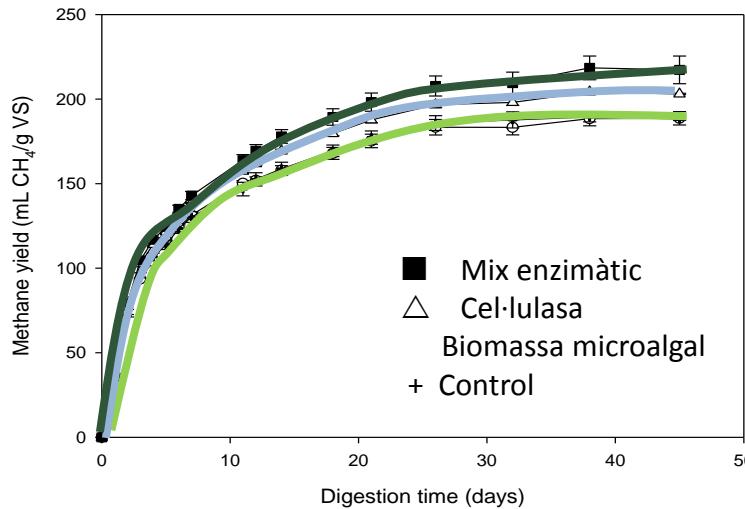
Concentració PhACs entrada

Concentració PhACs sortida

Valorització de biomassa algal mitjançant pretractament enzimàtic i DA

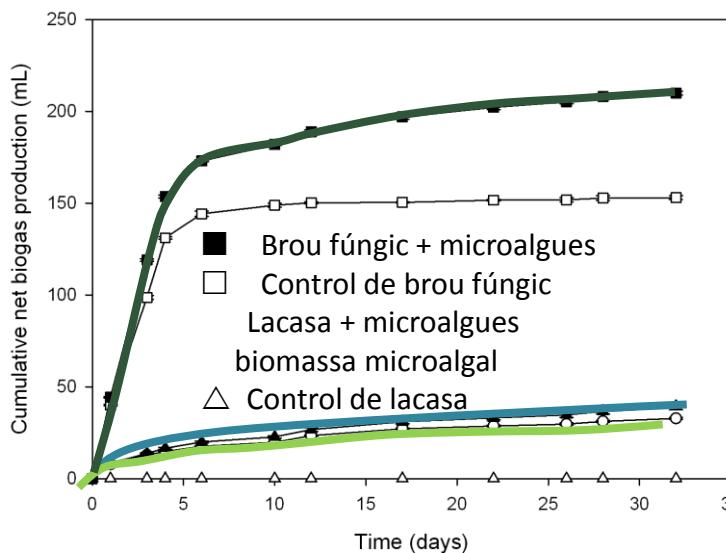
Producció de biogas amb enzims específics

Mix enzimàtic
217 mL CH₄/g VS

Cel·lulasa
203 mL CH₄/g VS

Microalgues
188 mL CH₄/g VS

Mix enzimàtic millora la producció de metà

Producció de biogas amb enzims no específics

Brou fúngic
210 mL CH₄

Lacasa
40 mL CH₄

Microalgues
38 mL CH₄

Brou fúngic millora la producció de metà

Projecte de col·laboració entre el Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Oriental i el grup de recerca Biorem UAB (2014SGR476) dins del marc del programa de Doctorats Industrials de la Generalitat de Catalunya

RESULTATS DE L'ANY 2015

FORM
49.000 T/any

BIOGÀS
3.610.741 m³/any

COMPOST
3.815 T/any

Generació
electricitat
7,1 GWh/any

Equivalent al
consum
d'aprox. 6200
habitants/any

Estalvi en 2.736 T CO₂/any

FASE I- CODIGESTIÓ

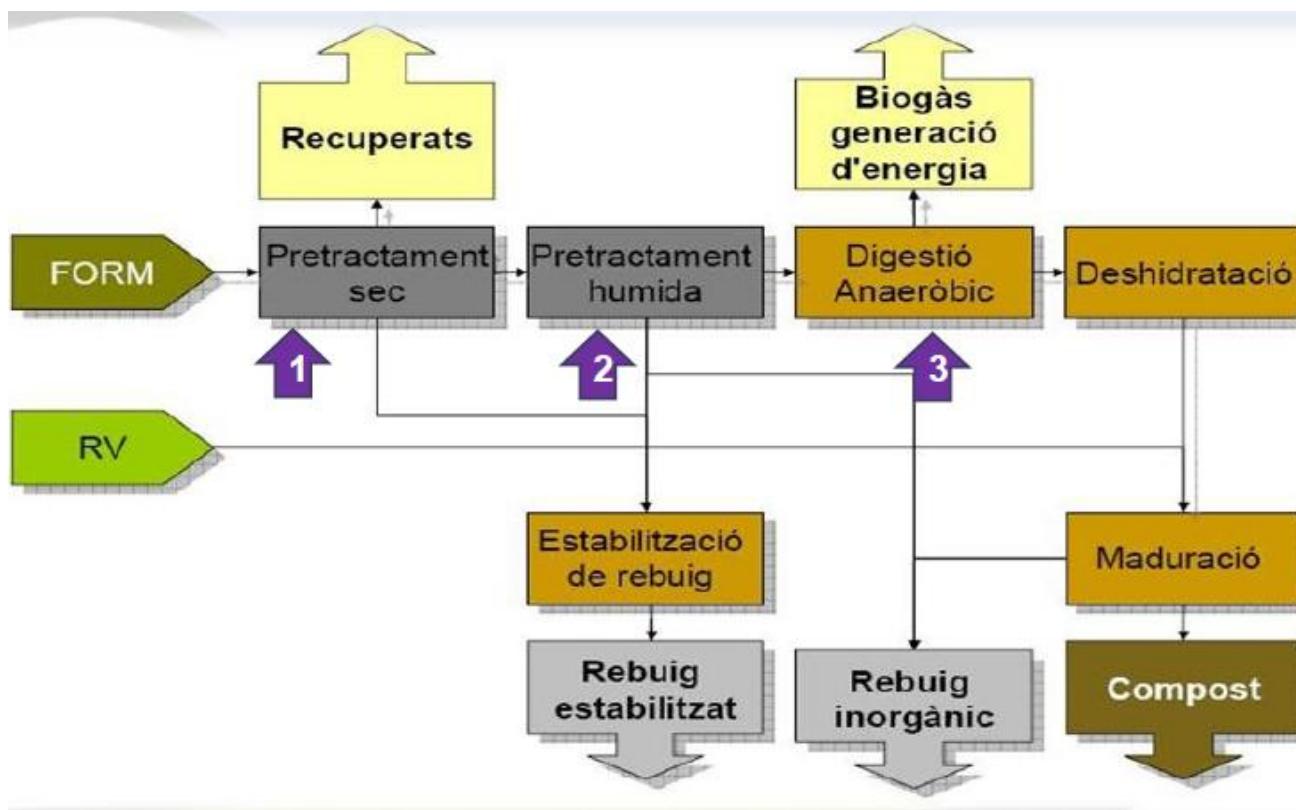
- RECERCA RESIDUS SUSCEPTIBLES SERVIR COM A COSUBSTRATS.
- VALORACIÓ EXPERIMENTAL DEL POTENCIAL DE BIOGÀS.

FASE II- ANÀLISI DE FLUXOS

- Anàlisi de fluxos de materials i energètics amb l'objectiu de millorar el coneixement de la instal·lació, en la gestió i possibilitats de recuperar calor d'alguns d'ells.

RESIDU	Nm3 biogàs/T SV	Nm3 metà/T SV
RESIDU ORGÀNIC COMERCIAL SENSE TRITURAR	448	283 +66%
RESIDU ORGÀNIC COMERCIAL TRITURAT	694 +55%	469
FORM	509 +36%	353 +33%

Bioremediació “in situ” d'aqüífers contaminats per compostos organoclorats

*Decloració d'organoclorats mitjançant bacteris
dehalorespiradors*

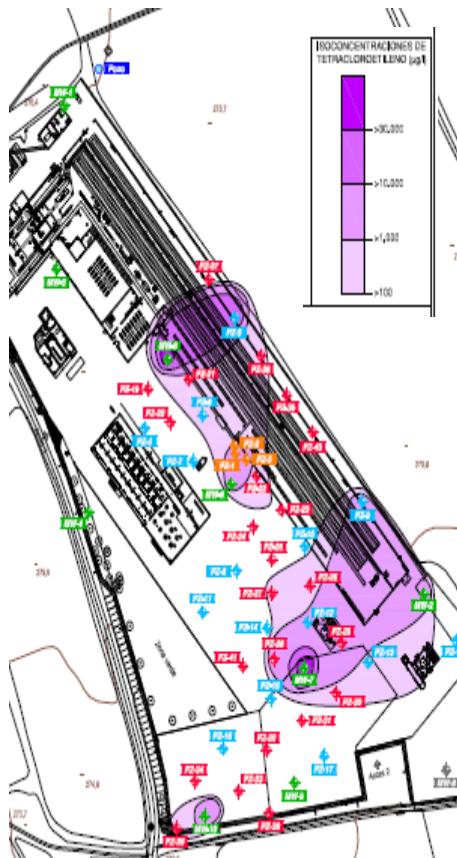
*Projecte de col·laboració entre Litoclean i el grup de recerca Biorem
UAB (2014SGR476) dins del marc del programa de Doctorats
Industrials de la Generalitat de Catalunya*

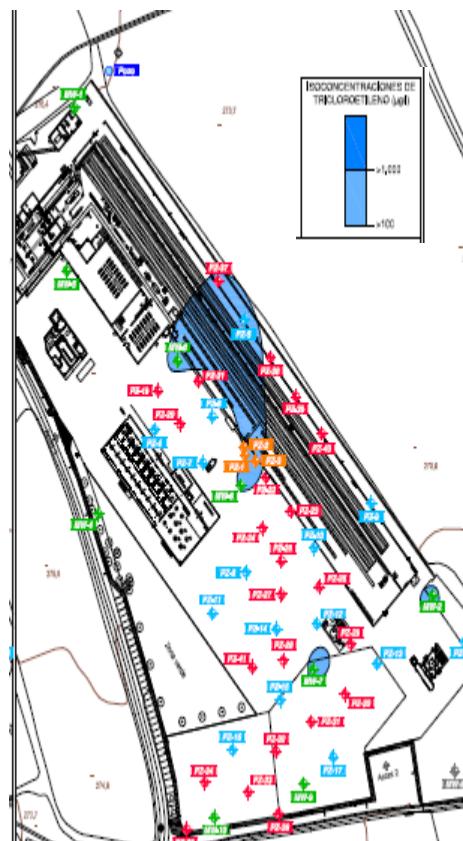
1. Tecnologia consolidada amb centenars de casos d'aplicació amb èxit.
  2. Transformació de productes organoclorats tòxics a innocus.
  3. Compatible amb altres mètodes de remediació.
  4. Disminució del temps de remediació de l'aqüífer i costos associats.
  5. Tecnologia més econòmica que tractaments fisico-químics.
  6. Potencialment pot eliminar els cloroalcans a concentracions $\leq 0.005 \text{ mg/L}$.
  7. Percepció social
-
- Marc del projecte:
    - Aplicació de metodologies de Bioremediació per via anaeròbia en tres emplaçaments afectats per la presencia de compostos organoclorats.
    - Cada un d'aquests tres emplaçaments, consta/rà de les següents fases:
      - Fase 1: anàlisis al laboratori
        - a) Caracterització de l'emplaçament.
        - b) Assaig de laboratori. Microcosmos.
      - Fase 2: assaig in-situ.
  - Fase d'implantació: A partir dels resultats obtinguts, aplicació de metodologia a l'emplaçament estudiat per part de Litoclean.

Característiques de l'emplaçament

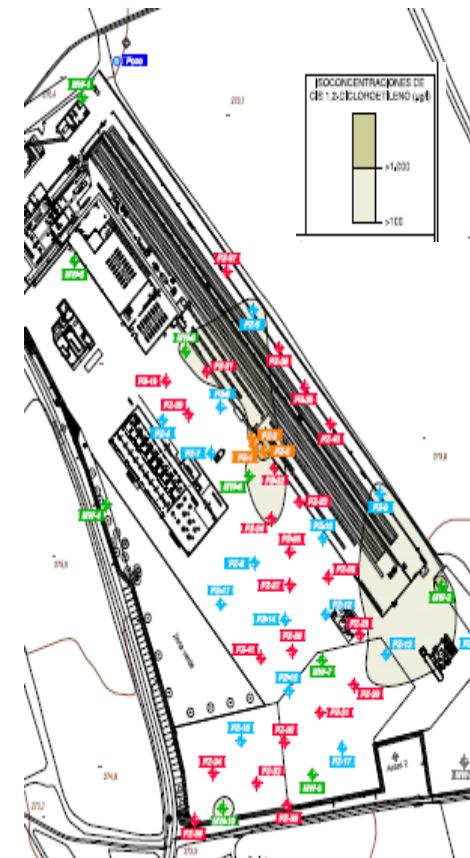
- Emplaçament contaminat per un abocament controlat i finit de Percloretilè (PCE) en una parcel·la amb activitat industrial.

PCE

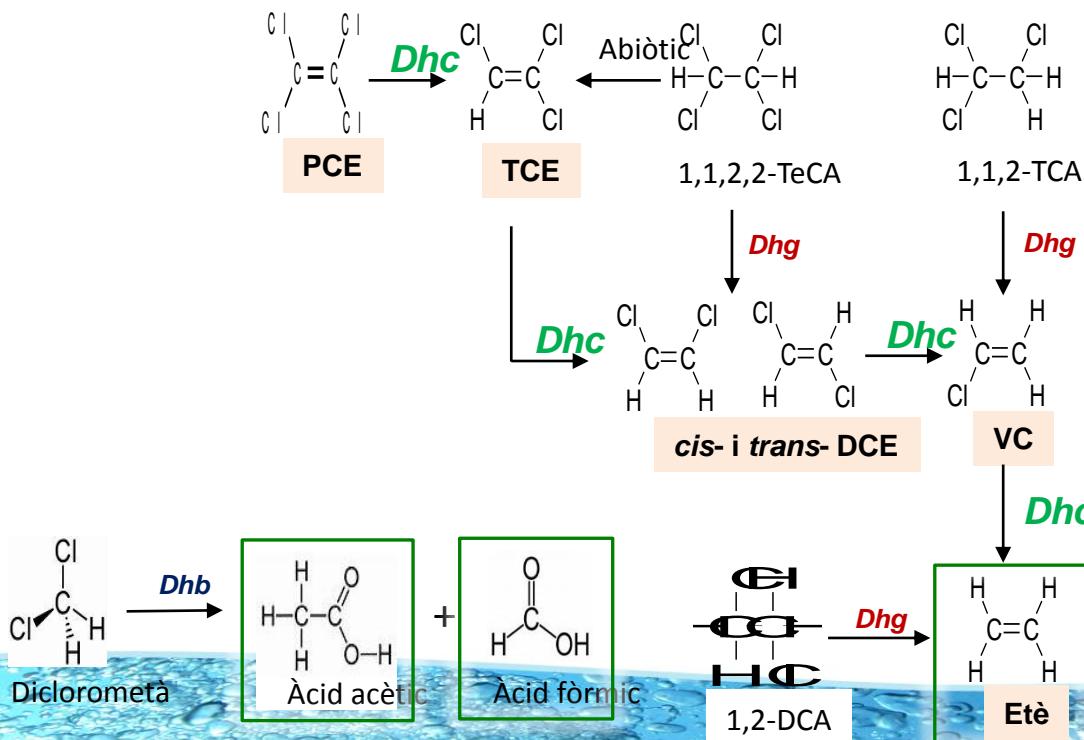
TCE

cis DCE

Bacteris dehalorespiradors

- Respiren compostos orgànics clorats i els transformen a molècules menys clorades.
- Anaerobis estrictes.
- Es poden trobar als aqüífers contaminats.
- El grup Biorem UAB (2014SGR476) disposa de diferents línies de cultius de bacteris decloradors amb **capacitat per detoxificar** un ampli ventall d'organoclorats.

Dhc: *Dehalococcoides*
Dhg: *Dehalogenimonas*
Dhb: *Dehalobacterium*

- Trueba-Santiso et al. 2017. *Sci. Total. Environ.*, 581-582, pp. 640-648.
- Mortan et al. 2017. *J. Hazard. Mat.* In press.

1a Pregunta

Les condicions d'aquests aquífers són adequades per eliminar els compostos organoclorats amb bacteris dehalorespiradors?

1. Anàlisi dels paràmetres de camp

Fase
1

2a Pregunta

Les poblacions bacterianes autòctones poden transformar els contaminants fins a compostos innocus?

2. Detecció de l'activitat decloradora

Fase
2

3a Pregunta

La població bacteriana a l'aquífer és suficient per completar el procés de descontaminació de forma natural?

Atenuació natural monitoritzada

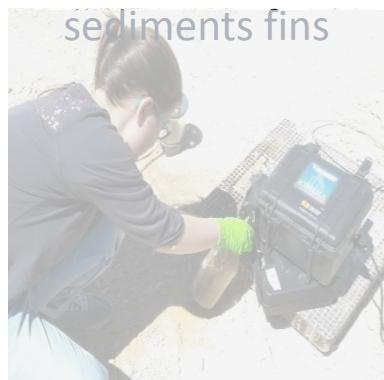
Bioestimulació

Bioaugmentació

2. Detecció de l'activitat decloradora

Cultius anaerobis i anàlisi de metabòlits

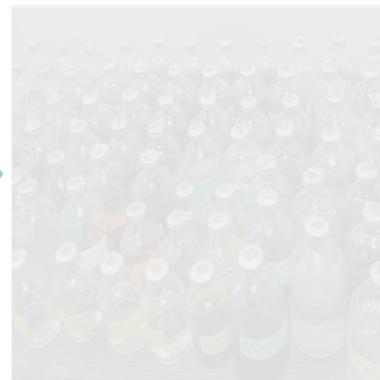
Mostreig d'aigua
del pou amb
sediments fins

Preparació dels
cultius en cambra

**Mostres de
l'aqüífer
+
Substrat orgànic
(candidats per
bioestimulació)**

Incubació dels
cultius en cambra

Anàlisi de
metabòlits per

1. Només mostra
2. + Metanol i etanol
3. + Producte comercial
4. + Lactat

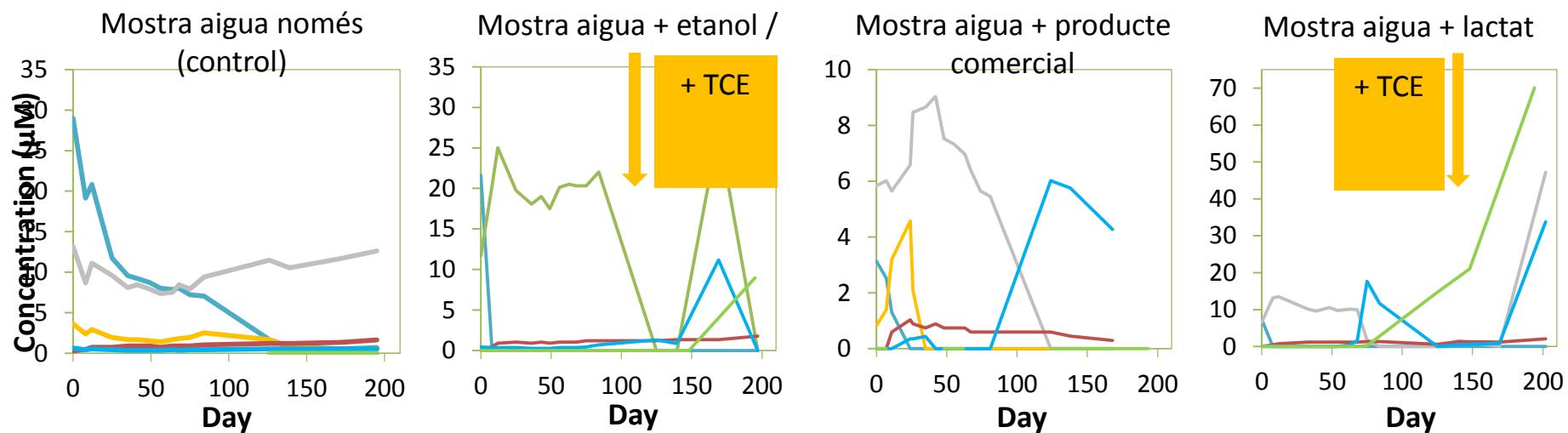

Concentració de
cloroetens

Fase
1

2. Detecció de l'activitat decloradora

Cultius anaerobis i anàlisi de metabòlits

- ✓ La bioestimulació és efectiva
- ✓ La dechloració més ràpida és amb lactic
- ✓ La biodegradació és completa (etè)

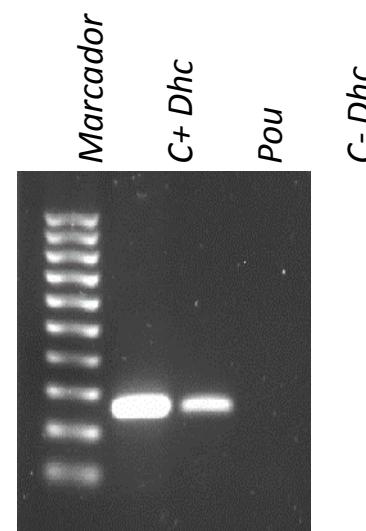
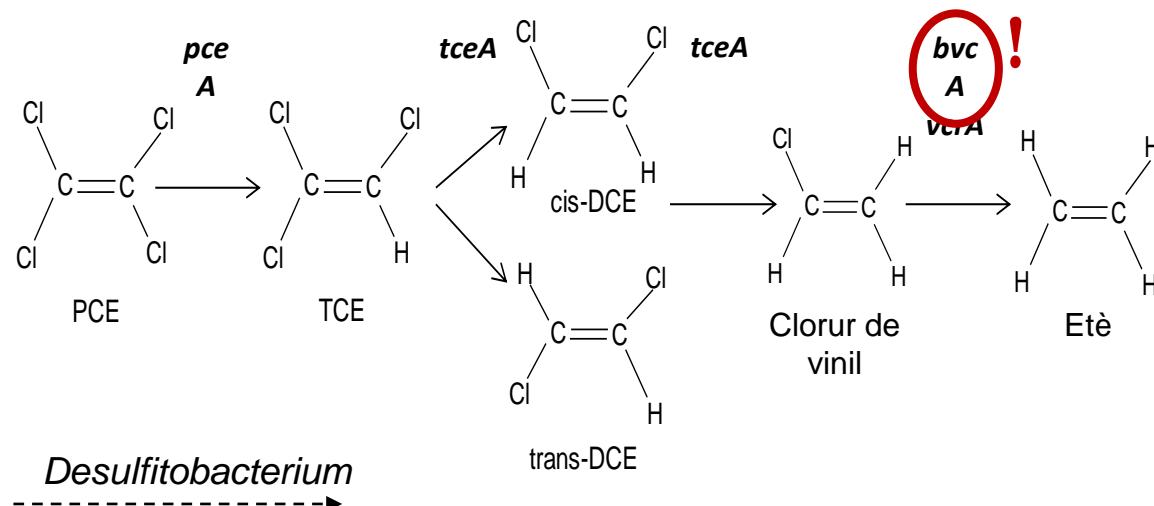
Resultats per a un pou

Fase 1

2. Detecció de l'activitat decloradora

Tècniques moleculars (PCR)

Detecció i identificació dels bacteris i enzims responsables de la degradació completa

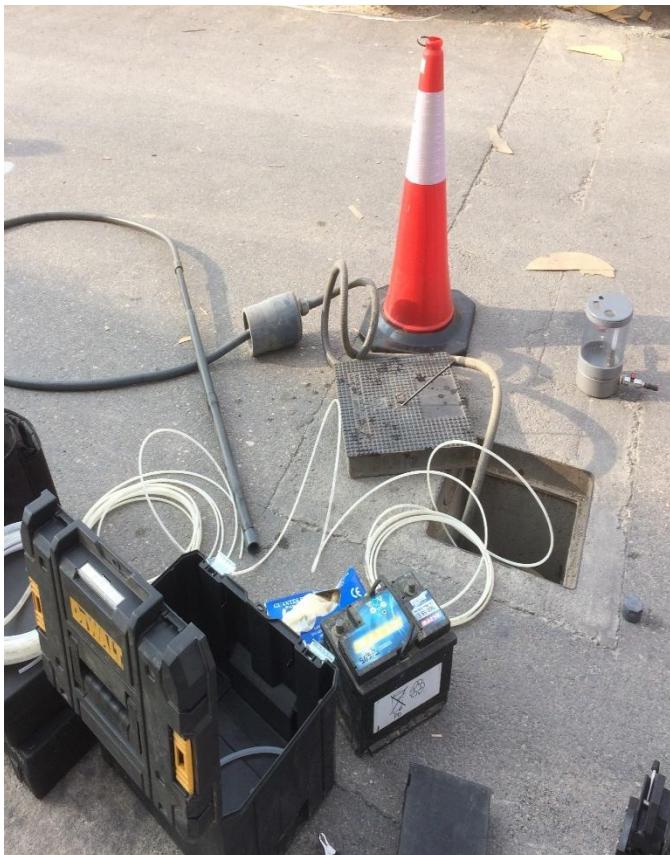
Dehalobacter, Desulfomonas,
Sulfurospirillum, Geobacter, Desulfitobacterium

Dehalococcoides

Fase
1

Assaig *in situ* per BIOESTIMULACIÓ

Injecció i monitorització

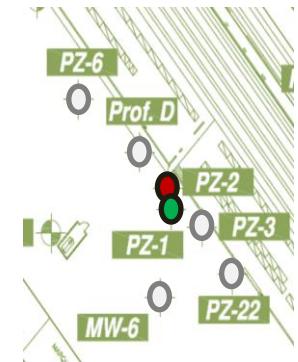
- Injecció d'estimulant segons conclusions de l'assaig de laboratori (**Lactat comercial**), en les concentracions de diseny.
- Injecció de traçador (fluoresceïna)

Fase
2

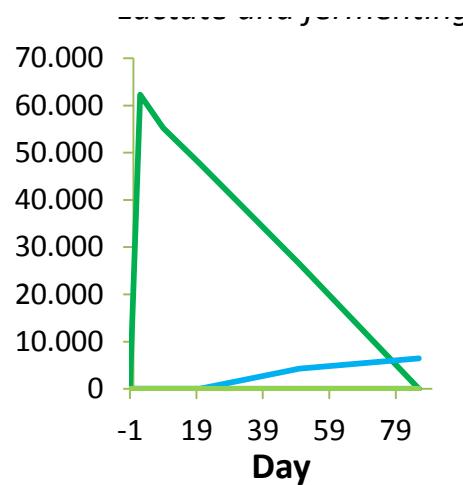
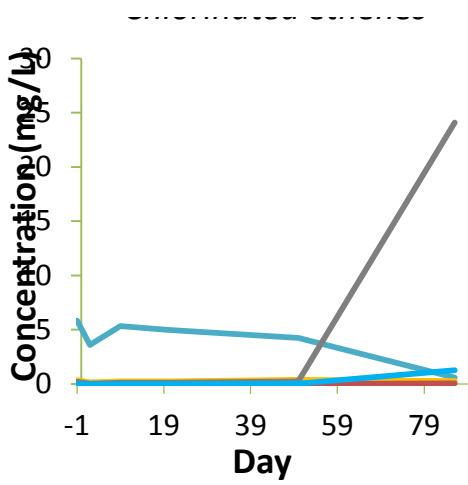
Direct injection of lactate (MW-PZ2)

Monitoring Wells: PZ2, PZ1, PZ3, MW6, PZ22, PZ6 and ProfA.

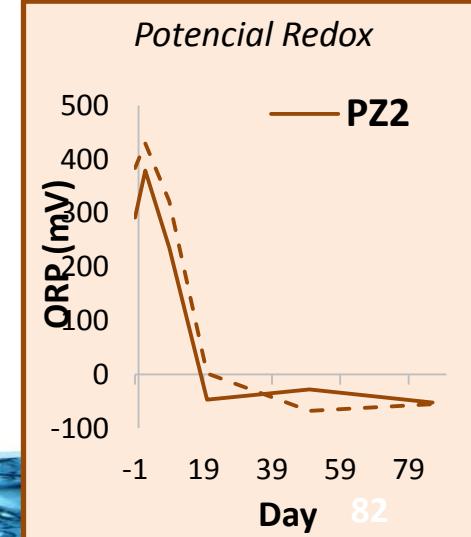
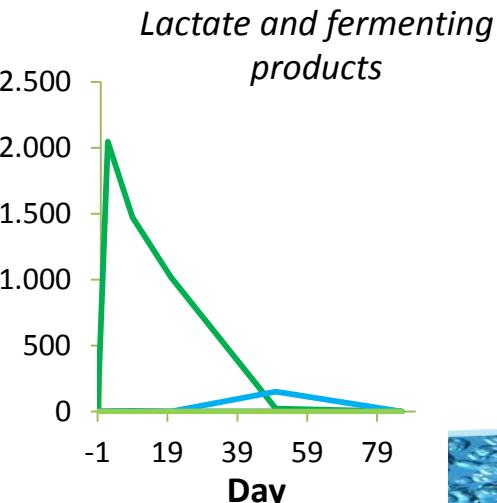
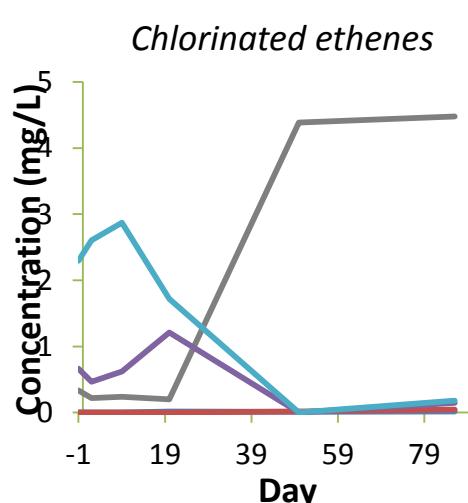

Well PZ-2

- PCE
- cis*-DCE
- CV
- TCE
- trans*-DCE
- Ethene

Well PZ-1

Conclusions de la Fase 2 (assaig *in situ*)

- ✓ Els **resultats de la Fase 1** són **vàlids** per decidir quin tractament de bioremediació seguir a la Fase 2.
- ✓ El **lactat** estimula la degradació:
  - Augmenta la velocitat de decloració
  - Proporciona acetat i hidrogen als bacteris
  - **Consumeix l'oxigen** present
  - **Disminueix el potencial redox**
- ✓ Es detecta **degradació** de PCE i transformació a **compostos menys clorats**.
- ✓ Es confirma la presència de **bacteris dehalorespiradors autòctons i actius**.

A partir dels resultats obtinguts durant les dues fases es dissenyarà i es proposarà l'execució d'un **procés de bioremediació anaeròbia estimulada** aplicant la metodologia establerta.

Gràcies

Grup de recerca BioremUAB (teresa.vicent@uab.cat)

UAB